

# Baaaliichiweeítcheesh

## MARK huua al

## ii Baalaáche

---

**John Akbaawilihpíhchesh an baa baáliliash**

**1** Jesus Christ is baaaliichiweeítcheesh bassáachiahteesh hinné koók. Akbaatatdía ko dáakbacheek. **2** Kushko Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash an baalaácheesh hilíasheek.

“Dishootchiisáa ammaaihchiláawakbahchem báawasak kala shíassaa déewahchewiim an daléewialeesh baa ákkuuwiiyalakuihmaachik.

“Akbaatatdía is díiannee tátchiiaak ítchikaassaak ákkuuwiiakuuaalah.” hek.” huuk.

**4** Heem John koóm kootáa kala hawass dáawak awalashiipéesh koon baa bilihpíhkaak hilásheek.

“Dalásdahkulussaak baa ala kxawiíannialuuua ii díhkulupiak dilúsaaulak dii bilihpíwahkuulak Akbaatatdía baa ala kxawiíannialuuash kalaaxtalákuohmaachik.” hek. **5** Heelak awaasíualaho Jerusalem dak awé Judea dak ak koolé xaxúa John iikukkuuwíak kuss daáuk. Hileen bilaxpáakeesh baa ala kxawiíichiwaaulak ii ihkulupíoom kalakoon John áashe Jordan huuash koon bilihpíhchek. **6** Koottaléesh John baaaxúassee baalúulaxisse iiá ko ii díak bishéelaxpe ii baleiipáhpaatdiak. Haak bísshuuke dak akihchilakkaashtalée dak ko duushíík. **7** John al ilíiash koók. “Bii piishchiiséekaattaa hawátam huuwíam bii annaachíssachiihmaachik. An baaxpéesh

an baatcháacheesh baa iíschiisaaleetam ámmoxbaak isahpiáxcheetaa bulushípbiawaalak bii anníhiissaak. <sup>8</sup>Bik áashe koon dii bilihpíwahchek. Heehetaa ak huuwíash kuk Baleiláaxbaaxpee ko ii dii bilihpíhcheohmaachik.” hek.

### **Jesus ihchi bilihpíhchehkuuk.**

<sup>9</sup>Koottaléesh Jesus awám Galilee huuash kuhtée ashalakulúum Nazareth huuash kukaa huuák John híim áashe Jordan huuash koon bilihpíhchek. <sup>10</sup>Hinna Jesus bilihpíhkuuash binnáaskass húum kala kookaásheen awáxe díuptasaalem Akbaatatdía Iláaxbaaxpee awáss huulák íkaalak baaíphachkeem chíakaateem awáxe koon awáss huulák ko kala kooták hiiák datcheepík. <sup>11</sup>Báakukkoon bale áapchim iláak hilíasheek. “Balaaké díim dii awáchissik. Baa an diálee ii balasé ítchikaashik.” hek.

### **Chíisbishe daásbaahaaweeek.**

<sup>12-13</sup>Kala kookaásheen Baleiláaxbaaxpee koóm Jesus ittáchkaattaa awalashiipéesh baaaxuawishhilísshite ala koolíuash kuss déehchem koolé baáhko shuhpáa pilakák. Heem Chíisbishe huuák Jesus hiiák baa kxawíihilihchewiak. Kalakoon hileen bilaxpáakiaxpawishe duúla Jesus íkaakuuok.

### **Jesus kon ashappéelilaak baleiichiweeítcheesh chiweék.**

<sup>14</sup>John daxtúuash píishchiisaa Jesus koóm baannátchiihaak awé Galilee kuss dáakuak. Baleiichiweeítchim ii Akbaatatdía ammaa ala hawasséesh ko ii baa áxp iichiwaák <sup>15</sup>hilásheek. “Hilaakée Akbaatatdía an bacheeítchikaasak an baa hawasséesh kan dii koosáhtakaatuuk. Heem baa ala kxawíiannialuua ii díhkulupiak baleiichiweeítcheesh kaláttalah.”

### **Jesus akbualaxxeé iishoopúum ilíik**

<sup>16</sup>Baapím Jesus bilichkisáam Galilee huuash binnáaskeetaa déelem Simon huua dak ichuuké Andrew huua dak íkaak. Akian akbualaxxaáum is iiwualaxxáau binmúuass shítuum húula híik. <sup>17</sup>Jesus hilásheek. “Bii píisshe daluúolak bilaxpáake an daxxaáu aalaluúo ko dii awóowiawohmaachik.” hem <sup>18</sup>kala kookaásheen hileen akbualaxxéesh bach akúpeesh is iiwualaxxaáu akúss

shítaahak Jesus kala ko píisshe daáuk. <sup>19</sup>Hinna daáush it awateé déessuua Jesus Zebedee huua dáakbachee James huua dak ichuuké John huua dak báasheem awíuan iiwualaxxaáu hawassíiak áaahkuum íkaak. <sup>20</sup>Kala kookaásheen ilím kootáa Jesus píisshe dáak iilápxuuua Zebedeesh dak ishkawáasuash dak is báashee awíualuum fhchish daáuk.

**Baleiláaxxawiim bacheém axúa awíualeesh  
Jesus kon isshíalaak déehchek.**

<sup>21</sup>Awaasúualahum Capernaum huuash ko kuss daáuk. Baapchikittúash híim Jesus koóm déela alachiwakáauasheesh biléelak kalakoon baa baachimmíhchek. <sup>22</sup>Jesus al ilíiash ii baa baachimmíhcheesh Akbaatatdía kon kuúm baa kootkaásuum baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh kuk ilappahkássuum bilaxpáakeesh ak iikukkóosh éhkaak chilásuuk. <sup>23</sup>Al akúkaa híuleettaa bacheém hinna alachiwakáauasheesh ishkawíualeesh baleiláaxxawiim axúa awíualak ilísaak hilásheek. <sup>24</sup>“Jesus ak Nazareth kooléesh balee shóotdaawialaa? Balee haámnaawialaak ko ii daloo? Dii sapéelak dii éwahchek. Baa baaxpaakaáshim Akbaatatdía híuhcheesh díik.” hek. <sup>25</sup>Heem Jesus hinna baleiláaxxawiiash chiweetaahiláak hilásheek. “Dilíissaah. Díkustah.” hem <sup>26</sup>hinna baleiláaxxawiiash xachíim hinna bachéesh axúa tannaák baatcháatak ilísaak iikusták déek. <sup>27</sup>Hileen bilaxpáakeesh iixaxúa chilásuua ii sín bat shéess iláak hilíashiiook. “Hinné shóotaak koochée? An baa baachimmíhche hilaaká? Hileen baleiláaxxawiia koóuhtaa al ilíiash ii iikukkúhche Akbaatatdía kon kuúk.” huuk. <sup>28</sup>Hinna Jesus baa an díash bilaxpáake ii iichiwaáum awé Galilee kootáa aláxalaan déek.

**Jesus bilaxpáake ahúm isaanneéo óochiahkaahik.**

<sup>29</sup>Hinna alachiwakáauasheesh koon asaalák kootáa óochiooleettaa James dak John dak áxpak kootáa déela Simon dak Andrewsh dak aasúuo kuss dáak biléeluuk. <sup>30</sup>Hinna biléeluash heelom Simon usshikáale axúa tawéeak baakuhpáak awéetaa daachím Jesus chiwaáuk. <sup>31</sup>Jesus déela hinna bíash hiiák ischéetiiaak chiléhchelelak axualatawéesh haawaáhim is ak ashbiléeleesh aáu díakuuak baa duushíhchek. <sup>32</sup>Deéla ko áhpee kan bíliiwaxpilak hileen bilaxpáakeesh ak anneéwishe xaxúa dak hawátuum baleiláaxxawiia

axúoo awíualuuash Jesus kuss aaluúom <sup>33</sup>bilaxpáakkootaa duúla hinna awaasúuash is bilía kuhtaa kaáuk. <sup>34</sup>Kalakoon Jesus hileen bilaxpáake iiahúum anneéo shífishiaheesh óochiahkaahik. Baleiláaxxawiia kúh ahúm isshíalaak déehchem Jesus sapéelak éhkuum ii ilíihchewiassaak.

**Galilee kuhtée koon Jesus  
baleiichiweítcheesh ko ii iichiweék.**

<sup>35</sup>Chilaákkussaakaatam it chihpáhpashia Jesus chilaák asaalák déela dakkaták an baa hámneete koon chiwakíik. <sup>36</sup>Simon dak áxpanmisheesh dak koóum Jesus chichíinnaauk. <sup>37</sup>Deéla óolapuum hilíashiio. “Eetko dii chichíluuk.” huum <sup>38</sup>hilásheet. “Daáwaalah. Ashaláachkissaa hawass baaláwak bilaxpáake ii baa baachimmmíwahkaak ii baa baánmaliiwiawaak kúh ko ii boók.” <sup>39</sup>Heem awé Galilee kuhtaa hawass dáawak alachiwakáauashe iháata diíak koon baa baachimmíhkaak baleiláaxxawiia bilaxpáake axúoo awúuan koon kúh isshíalaahak déehchek.

**Jesus bacheém baapúaoochiassee  
óochiahkaak hoowéetchet.**

<sup>40</sup>Bacheém baapúaoochiassee kooták kalako ii baa ashíchim bilaxpáake kooxiíssuuk. Húula Jesus hiiák ishóocheen ishuushpattáak bakáak hilásheet. “Bii íkaawakuh. Bii baa ashíche haámnaawiilakbialaalam dik kootíihmaachik.” hem <sup>41</sup>hinna bachéesh daásdee ii isché déehkaak dússhihtak kootáá kuss hilásheet. “Eeh kooták díawaawalakbiik. Kan dii alíatdeetak.” hem <sup>42</sup>kala kookáásheen hinna isaannéesh haawaáhim oochiáhik. <sup>43-44</sup>Jesus hinna bachéesh kuss hilásheet. “Hinna baa kooté ii diliíssaataahilih. Koochihkáá dáak akchiwakíiwachéetche hiiák daxúa chichíkaahkaak an dii óochiash íkaahkaah. Kalakoon ammaa dákbialaam Moses balee chiweetáahileesh ii dii baa ashítdeetam koon dúusaah. Kalako kal ii éhcheohmaachik.” Haak kalakoon hinna bachéesh déehchek. <sup>45</sup>Kootáá hinna bachéesh déela ii iichiwaák aláxalaa déehchem ko ii Jesus baa hiléessaam ashakulukkúluuahe kuss daxxoochíssaa déela anneettáahile ko koon dahkúk. Kootáá bilaxpáake éetko it duúak óoshtataak kaáiluk.

**Jesus bacheém axúassaasheem óochiahchek.**

**2** Baáhko saawéelitdak Jesus koóm Capernaum kuss dáakuam kalakoon shíassaa bilaxpáake ehkaáhuuk.  
**2** Bilaxpáake kuhtéetaa iiwátxaak iiahúua kalako ii ala xatáauleetak an biléeluuleetak awéeleetaa kaák kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh xaxúa kuss iláak Akbaatatdía al ilíiash ii baachimmíhchek. **3** Ilíia héelapko bacheé iishoopúum bacheém axúassaasheem aaluúla alaxapaatdíak áttattiak kuss aaluúak aaliíwioohtaa **4** bilaxpáake ahó ii Jesus al aák kooxaáuleetam awaasíua aáchiwak áakass dáak Jesus ala koolé aakaachiisáa hupíiak hinna ak axúassaasheesh alaxapaatdíoosh koon ammuúss déehkaak Jesus ishóoche aaliíok. **5** Heem Jesus hinna bacheém axúassaasheesh óochiahchewialak kootíihmaacheesh hileen bachéesh baa kaláttuum ehkaáhim hinna ak axúassaasheesh kuss hilásheek. “Balaakkáataa baa ala kxawiíannialeesh kan bahkalaaxtawalákuk.” **6** Hileen baleilíiaakaxpissee ak éhcheekaasheesh ham kuhtéetaa awáatak baa dasshihchikaasáak kaáuk. **7** “Hinna bacheeichkáate sáapii iláak éehko sheé? Akbaatatdía ala kooté kootaátdelelek. Baa ala kxawiíanniaiwua Akbaatatdía ak kalaaxtawilikkúuash kuttáchik. Ihée hámneetak.” huuk. **8** Kookaásheen Jesus ammaa dasshihtíua éhkaak daachím kuss hilásheek. “Sáapii baa ala kootássee ko dalásawuuannuu? **9** Kooták. Sapéelahtaa baa ala kxawiíannia kalaaxtakuúo xuh shóotdak dáalaaxtuuk. Heem bacheém axúassaasheesh kuss hilásheewaak. “Baa ala kxawiíannialeesh bahkalaaxtawalákuk.” baalak kuk baalíüssaak. Heehtaa óochia xuh shóotdak iixaxúa éhcheohmaachik. Heem kuss hilásheewaak. “Kan dii óochiak chilaák annaxápaache kulutták kan díilih.” baalak kuk baalíuk. **10** Heehtaa Bilaxpáakdaakbacheesh hinna awé áakeen baa ala kxawiíannioosh ii kalaaxtakúua Akbaatatdía kon kuúm hinné ii élahchelohmaachik.” hek. Kalakoon ak axúassaasheesh kuss hilásheek. **11** “Hinné dii baachiweéwiik. “Chilaáh.” haak. “Eek annaxápaache kulutták kan dáakuah.”” **12** Hinna bacheesh iluualáwak alaxapaachéesh díttak asaalák déek. Hileen ak kooléesh iixaxúa íkaak chilásuuk. “Akbaatatdía an baa hilé tak baatcháachiwík. Hilaa baa kootawákuua koók.” huuk.

**Jesus Levi huua iláak ihchi píisshe déehchewiak.**

13 Heelak Jesus bilichkisáam Galilee huuash binnáaske kuss chisshíilak bilaxpáake ahnák duúla diíolak kalakoon baa baachimmíhchek. 14 Binnáaskeetaa díílak déem kalakoon bacheém dáshe Levi huum Alphaeus ko dáakbacheem aasúuliche an bálee ii baakakíiwishdioo kulutchíiash koon awáatak daachím íkaak kuss hilásheet. “Bii píisshe húuh.” hem iluualáwak píisshe déek.

15 Hinna íwahkooteesh Levi aasúua koon Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak deéla bach áxp baa duusúulak bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak bilaxpáake ak isítchíoleete dak ak ihch alíinneete dak iiahúum kúh koolúum áxp baa duusáahkuk. Koottaléesh Jesus akáxphawassdaaweesh iiahúuk. 16 Hinna íwahkooteesh baleilfíiaakaxpissee ak éhchekaasuum Pharisees koóush bilaxpáakbaaannuupia dak bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak áxp baa duusúuash ehkaáhak Jesus akáxphawassdaaweesh báxxak hilíashiok. “Sáapii Jesus hileen bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak ak baa kxawíihile dak áxp baa duushí?” 17 Jesus iikukkák kuss hilásheet. “Baa baakuhpée dak baa anneewishé dak akbaalía ak kuss déeilush daache koóuk. Ak alíatdeete kuk ii kuss déeilush daatdeetak. Bilaxpáakuum baa tátchikaatak baa annawéesh ko balíissaak. Baaleettaa ak baa kxawíihileesh ko ihkulupíawahchewiawaak ko ii hinna awé kuss boók.”

**Jesus akáxphawassdaaweesh  
bilisshíissaanneeilush daachi?**

18 Baapím John akáxphawassdaawe dak Pharisees kootéesh dak kuk bilisshíissaannaakaauk. Heem bilaxpáakuum duúla Jesus diíak baa báxxak. “Shóotaatdak ii John akáxphawassdaaweesh kuk bilisshíissaannaakaak Pharisees kooté akáxphawassdaawe kúh kootúuhilak. Sáapii dik akdiiáxphawassdaaweesh koochéessuu?” huuk. 19 Jesus bakálee diíak kuss hilásheet. “Bachéem uáwishbiak heelak bilikkusséesh it áxpak koonnák kootáa bilisshíissaannuuk he? Eehkootassuuk. Ii kooté hinna akuáwishbiash kúh koochéessaaohmaachik. 20 Heehtaa al íkuxxawishim hiilák

hinnaakuáwisheesh áachiahak aalaáulak bilikkusséesh íhchish déelak koottannák hilaa kan bilisshíissaanneohmaachik.”

**21** Jesus ii baa xíassaahkaak hilásheek. “Hiláchessaaailuk. Bale ífttaashee kala shíam ilúxeecheem bikkaasapíihilaakeem ii chipiák kuss chikáachissaailuk. Koótdulak hinna bikkaasapíihilaakeesh ilíuppak hinna al ilíxeecheesh kannaa isaáhiihmaachik. **22** Haak baáchuuwilaxxee hilaa díoo ísse baattáche al ii díooowishe awuúss páaxxulak hinna baattácheesh ilúpatak baáchuuwilaxxeesh kúh xaák haawáak ko ii íssheesh kúh xawáak daachíihmaachik. Baaleettaa baáchuuwilaxxee hilaa díoolak ísse baattáche hilaakéem ko ii díaohmaachik.”

### Bilaxpáakdaakbacheesh Baapchikittúa ak baa íkuchke koók.

**23** Baapchikittúum koon Jesus dak akpíísshelaweesh dak baaxawuá alatshíia héeleetaa déelom hileen áxpeesh baaxawuá uhpé díttatuuk. **24** Heem hileen Pharisees kootúulak Jesus kuss ilaáhak hiláshiiok. “Akdiíáxphawassdaawe íkaah. Sáapii hinna baapé chikitchéessuu? Baapchikittúa koon íwak kootúulak kuk baa iháattuuk.” huum **25** bakálee díak hilásheek. “David huua is baa al iichiweé dáamnuuleeta xuh sáapa? áxpeesh dak alíisak baailísum ammaa koochéesh. **26** Koottaléesh akchiwakíiwaakkussahke Abiathar huua koolák David koóm Akbaatatdí aasúua biléelak heelem baaxawuóom chikittúuash koolúuk. Hileen akchiwakíiwachéeitcheesh kuttát hileen baaxawúash duushíiluhta díttak duushík. Haak áxpeesh hám kuúm kúh duusúuk.” **27** Heelak Jesus kuss hilásheek. “Akbaatatdí Baapchikittúa bilaxpáake ko díakuuk. Ko baapéesh ii bilaxpáake xalússhihchelak hiliachissaak. **28** Heem Bilaxpáakdaakbacheesh Baapchikittúa ak páchkiisak ak íkuchkeesh koók. An dáhchikitcheeliilush daacheesh bacheeítchik.”

### bacheém áale kuluhpúpeesh

**3** Hawáttaa déela alachiwakáauashim biléennem koon bacheém áale kuluhpúpak ii baa hilíssaam ishkawúualak. **2** Bilaxpáake ak kooléesh kúh ham Jesus baa iháateem díalak hiliataksassee kaak is biipchíilak ii baa aaliíwiook. Jesus Baapchikittúum koon baa óochiahchelelak íkaawiook. **3** Jesus

hinna bacheém áale kuluhpúpeeesh kuss hilásheek. “Hileen bilaxpáake xaxúa ishóocheen díluuh.” hem koochéek.

<sup>4</sup>Kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh báxxak kuss hilásheek.

“Hinné dii bahchiwáxwuwiawuuk. Shóotbaak hinna baapé bahchikitchéewiiilush daachi? Annámmaawoo xuh baa al iháate ko díawaawoo? Bilaxpáakeem ko bahkulustawakú xuh baappeéwoo?” hem íwahkoosheem it chitchíssaakaauk. <sup>5</sup>Jesus ak kooléesh iháata íkaak itchissáak an baa kalátchewiassuu kukkala shóotaatdak ii hilíatuulak hiliatak hinna bacheesh kuss iikussáak. “Dáale tátchiiyah.” hem koochéelem áale alátdeettaahilak daachík. <sup>6</sup>Hileen Pharisees ak kooléesh asaalák dáak baa kulushpíak Herod is dáalaache áxpak Jesus an dappeechíluuk.

### **bilaxpáakahkaashim bilichkiséesh bakúteeluash**

<sup>7</sup>Jesus hileen akáxphawassdaaweesh áxpak deéla Galilee bilichkéesh kuss déehtaa awúua Galilee dak Judea dak iiahkaásuum písshe daáuk. <sup>8</sup>Hileen bilaxpáakahkaasheesh baa baatcháache ahníam iikukkák awé shíishiahe kukaa duúok. Awé Judea huua dak Jerusalem dak awé Idumea huua dak áashe Jordan anmílsiaia alápasshiko awé déela awaasúualahuum Tyre huua dak Sidon huua dak kúh áaxxee ala koosáhtahe kukaá duúok. <sup>9</sup>Hileen bilaxpáakeesh ahó ii bat páatchiwishishtuulak Jesus akáxphawassdaaweesh chiwaák. “Hileén bilaxpáake chía kal iiahkaásuuk. Báasheem aaluúaalal. Hileen bilaxpáake ahó ii háaksee balee ipúaohmaachik.” hek. <sup>10</sup>Hileen baa anneéwishe ahkaáshim Jesus óochiahchem ak dússehihchiwiia bach áappassak kalako ii bat páattuuk. <sup>11</sup>Hileen bilaxpáakuum baleiláaxxawaauum ak axúa awúualuuash Jesus ishóocheen awéelappilialaak ilísuua baatcháachiak. “Akbaatadíá dáakbache díik.” huuk. <sup>12</sup>Jesus hileen baleiláaxxawiash kuss iliikaasáak. “Bii sapéelak élahkuulahtaa ii dilíissaataahilaalah.”

### **Jesus bacheé iiaxpíluupeesh chilakappéesh**

<sup>13</sup>Jesus déela shiché héelakhass dáak bacheéom ilíim kuss duúom <sup>14</sup>hileen bacheéesh héeleen iiaxpíluupuum

páatchik. ““bacheeiiaxpiiupe” huua kal ii dáasaasak

bakúteen kaáulak hiliachik. Piishchiisá baa

kuluchíshiia déewahkaak is baa al iichiweé al ítcheesh ii iichiweéwahchewiawuuk.” hek. <sup>15</sup>Biiléen dii déewahkuum

baa anneewishé óochialahchewialuulak baleiláaxxawiia kuss hilásheelaawialuulak kootíhamaachik. “Hinna bilaxpáake koon díikustah.” helak hileen baleiláaxxawiia dii iikukkúohmaachik. <sup>16</sup>Hileen bacheé iiaxpíluupuum pátcheesh dáasuuua hileén koóuk. Simon huuash daachéeta Jesus dáasaasak “Peter” heesh dak <sup>17</sup>James dak ichuuké John dak Zebedeesh ko dáakbacheeok. (Hileen bach akúpeesh Jesus dáashhilak Boanerges huuhchem Suuá Dáakbachee huuk.) <sup>18</sup>Andrew dak Philip dak Bartholomew dak Matthew dak Thomas dak deéla James huum Alphaeus ko dáakbacheesh dak Thaddeus dak Simon huum Cananaean alaxuáhcheesh átbisheesh dak <sup>19</sup>Judas Iscariot huum Jesus ak iháass kéesh dak. Iwak ala chilakappé iiaxpíluupeesh koóuk.

### **Jesus dak Beelzebul dak**

<sup>20</sup>Heelak Jesus awaasúum biléelak kalakoon bilaxpáakahkaashim kala chií koon iiwátxaum baa ahó ii Jesus dak akáxpawassdaaweesh dak baa duushbíalom aliilúuleetak. <sup>21</sup>Jesus hileen is shóohteesh iikukkák kalakoon deéla kulutták aalaákaawiook. “Kal ammaa dasshihché kala koóxiissaak.” hilátuuk. <sup>22</sup>Awaasúualaho Jerusalem kukaa baleilíiaakaxpissee ak éhcheakaasheesh duúla hilíashiiattuuk. “Beelzebul huua axúa awúualam hinna baleiláaxxawiawachee tchikaasheesh an baatcháache ii díak ii hileen baleiláaxxawiia isstíalaak déehcheik.” huuk. <sup>23</sup>Jesus hileen bilaxpáake bach aahiiák baleiichiwaáum chiwaák ii baa xíassaahkaak hilásheek. “Shóotak Chíisbishe is dáalaacheesh isstíalaak déehchek he? <sup>24</sup>Awé shóonnahtaa bilaxpáake bach áxp baa hilíssuulak baa haawíohmaachik. <sup>25</sup>Haak ashishkawuuuhawáte kúh bilaxpáake bach iitchíuluulak iluuakaássaa baa haawíohmaachik. <sup>26</sup>Haak Chíisbishe kúh kala koottáahilik. Dúuppeelaak ihch iitchíulelak kootáa iluualaachíssaak kal ihchi baa haawéehmaachik. <sup>27</sup>Kooták. Bachéem baa ataanmíak ko ii awaasúuam biléenmalak ak eé itchíakaashdak koochihkáa díttak hawass daxché iishéehilak ihch alíinneettaak kala hilaa ammaa ataanmíash dítchiihamaachik. <sup>28</sup>“Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Baa ala kxawíiannioo dak baa ala kxawíikaasuum shiío dak xaxúa kuk kalaaxtakuúlewioolak kootíhamaachik. <sup>29</sup>Heehtaa

Baleiláaxbaaxpee baa an díash Chíisbishe kon díak huulak kalaaxtakuúoleettaahiliihmaachik. Hinna baa iháatsheesh kukkan kukoólialaatak ii baa koochihták.” 30 Hinné ii íwahkoosheesh bilaxpáakuum kon shiiák. “Jesus ko baleiláaxxawiim axúa awúualak.” huuash koók.

### **isahké dak ichuuké dak**

31 Heelak Jesus isahké dak akúpisaakshe dak awaasúua awéele diíak kalakoon ishkawuúss baa báasak Jesus ilíihkuuk.

### **Baapím Jesus isahké dak akúpisaakshe dak duúla áxp ilíiwiook.**

32 Hileen bilaxpáakaho Jesus áaxxaan awáacheesh héeleen chiwaák. “Awéeleen disáhke dak dakúpisaakshe dak dii íkaawiak dii inníwiook.” huuk. 33 Jesus baaleetaa hilásheek. “Basahké dak bakúpe dak sapéeo?” 34 Hileen bilaxpáakuum áaxxeetaa awáatuuash chichíkaak hilásheek. “Hileén basahké dak bakúpeesh koóuk. 35 Sapéelahtaa Akbaatatdía ak iikukkakúuash basahká dak bakúpa dak koóuk.” hek.

### **bacheém baaapáalawuussiio dúhkaak déehcheesh**

**4** Kala chii Jesus koóm húula bilichkiséesh binnáaskeen baa baachimmíhchek. Bilaxpáake duúla áaxxeetiom iiahúua ii ala xatáauleetuum déela báasheem dahpák awúuan awáachim hileen bilaxpáake binnáaskeetaa koolúuk. 2 Hileen baleiichiweé shíishiaahe Jesus hileen bilaxpáake ii baa baachimmíhkaak hilásheek. 3 “Díikukkaalah. Hawáttaa bacheelák is awé baa awuússiak 4 hileen baaapáalawuussiio dúhkaak shóohcheleeh déehchelak alíianneekaate hám kuhtaa xapáahuulak dakáakkaate duúla duusúuk. 5 Awé an biíwishe hám koon xapáahuulak puuxké dáawuussaam baaapáaluua saskáat asaáhuulak 6 áxxaashe kal asáak tawéelamnak hileen baaapáaliiosh chóosaahuuk. Heem apáaluuhattaa heelolak ichíhchissaauleetam ko ii apáalissaar chóosuuk. 7 Hám awé awuuá baaxxée ichíhchissiia koolúum héelahchiichia xapáahuulak apáaluuhattaa ítchissuuk. Ii kooté baaxxée al apáaluua ahó ii háaksee baaapáalítche úutak kaáuk. Baaxawuá uhpúuleetak. 8 Hám awé al ítche koon xapáahuulak apáalittak hawá al áhchapaale íttak dáahmiiaa



*Mark 4: 3-8*

pilakák hawá ittáak akaáhmaa pilakák hawá kúh itchikaasáak pilakisáak.” <sup>9</sup>Kalakoon Jesus hilásheek. “Dáhkuxuuwishdak díikukkukchiialah.” hek.

**bacheém baaapáalawuussiio dúhkaak  
déehcheesh ii baa xíassaahcheesh**

<sup>10</sup>Kalakoon Jesus ittatéelidak bilaxpáake iisáawaatuulak dak hileen iiaxpíluupeesh dak bach áxpak baa chiwáxxak. “Balee aláxp díichiweesh ii balee baachimmílahcheesh iisalakusseé balee chiweeítchiiawilikkuuh.” huum <sup>11</sup>kuss hilásheek. “Akbiipísshelaweesh díilum Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh dak an dii hawassíialakuuash dak baa al aaxuá an balíia ko ii dii baa éhcbehchek. Heehtaa bilaxpáakuum balee hawásseesh baleiichiwaáum ko kuttách iikukkúuk. <sup>12</sup>Heem

“Ishtúuwisheeht baa íkaassaak ahkúxbisuuhcaa baa iikukkússuuk.

Baaleettaa baa kaláttaak ihkulussáaulak ammaa ala kxawíiannioo kalaaxtakuúohmaachik.””

<sup>13</sup>Jesus hileen bilaxpáakuum duúla baa báxxuuash íh bakálaa baa báxxuk. “Hinna bale iichiweém kuk ii díawaak beesh it dáalaaxtuu? Dáalaaxtuulak kootdák bale

iichiweé hawéese an dii baachiwaáush kuk shóotdaak élahchewialuu? <sup>14</sup>Hinna bachéesh ammaa awuússee Akbaatatdía al ilíia koók. <sup>15</sup>“Hileen baaapáalawuussiio ham alíianneekaate kuhtaa xapáahuuk.” beesh hinné koók. Ak kooléesh baleiichiweítcheesh ko chiwaáush iikukkúuhhtaa kala kookaásheen Chíisbishe húula hiihak kulushkúak aaláak kalátchessuulak hiliachik. <sup>16</sup>Deéla. “Hileen iiwaaapáalawuussiio ham awé an biíwishe koon xapáahuuk.” beesh hinné koók. Akbaatatdía al ilíia ak iikukkák kootáa baaihkammáatuuhhtaa <sup>17</sup>an baa kalátche xéepkaatak ichíhchissaauleetdassheen Akbaatatdía al ilíia kalako ii díakxawiio dak ammaa chíuss dée dak shíassaa an baaihkammáatuush ii xapiak ii koowíok. <sup>18</sup>Deéla. “Hinna iiwaaapáalawuussiio ham baaxxée ichíhchissiia héeleen xapáahuuk.” beesh hinné koók. Baleiichiweítcheesh ak iikukkák éhkaak isítchiihhtaa <sup>19</sup>baaík ii ihchi baashitchíiak. “Bas bálee hammiséelak ítchiihmaachik.” hiliatuua dak baa aáu ahúhtaa kammíssaak áxpihchewoo dak kalako ii al ilíash ipúalitak áhchapaalissuuk. <sup>20</sup>Aaleéla. “Hileen iiwaaapáalawuussiio ham awé al ítche koon xapáahuuk.” beesh hinné koók. Akbaatatdía al ilíia ak iikukkák kalátchekaasuush baaapáalawuussiiosh apáalittak baaxawuá al áhchapaale haw ahkaásak hawá kooshtéelak ko kala kootúuk.”

### Biláakisshe baatóhkape biaxséen dúushiissaalah.

<sup>21</sup>Haak kúh Jesus kuss hilásheek. “Kala chihpashdák biláakissheem aalalúuak baa áakeen dilúshiilohmaachik. Baatéem biaxséen dilúshiissaak balealaxapéem isaawiaxséen dilúshiissaalohmaachik. <sup>22</sup>Hinné kúh kala koottáahilik. Baa sáapkaatdahtaa aláaxuwialaalaak anneéleetak puuxké alíaxualahtaa haáksee baapéem áakass iikuschíihmaachik. Bilaxpáake baa sáapdahtaa ammaa aaxuwíoo Akbaatatdía áakass dúschiihmaachik. <sup>23</sup>Dáhkuxuuwishdak dííkukkukchiialah.” <sup>24</sup>Jesus kuss hilásheek. “Ammaa díiluss ala sheewée dííkukkukchiiak baa ala koottáahileesh chilasshihchikaásalah. Koótdulak Akbaatatdía ammaa dii éhchehche kak áxpihcheihmaachik. <sup>25</sup>Bilaxpáakeem baa ala koottáahile éhchekaasak kalátchekaasuulak ammaa éhcheesh áatche áxpihkaakuuohmaachik. Heehtaa bilaxpáakeem baa

ala koottáahile éhcategoriessak kootáa baa iikukkuwíassuulak ammaa éhcategoriessh shóohkakaatdahtaa kulutchíohmaachik.”

### **Akbaatatdía baaxawuá apáalihchek.**

26 Jesus kúh hilásheek. “Akbaatatdía ammaa ala hawasséesh al áxpihcategoriessh hinna baleiichiweé ii baa xíassaaawahchewiik. Bacheelák is datshíia áakeen baaapáalawuussiio dúhkaak déehkaak iháalak dúushiim 27-28 kalakoon kal ílila apáaluuk. Heem kuk is datshíia hawassíialaachihtaa baaxawuá awuússeesh kala shóotaak apáaluulak hinna bachéesh alaaxták. Baaapáaleesh shóotaak apáannak uhpéesh asíkaataak apáannawak kalakoon ala kuhké híik. 29 Heem hinna ala kuhké híash kootáa kan baa dasshuuták baa kulutchík.” hek Jesus.

### **baaapáalawuussiio kala héele iakaáshkaateesh**

30 Deéla Jesus kala chii iháam chiwaák hilásheek. “Akbaatatdía ammaa ala hawasséesh shóotdak hinna baleiichiweém ko ii baa xíassaaawahchewiik. 31 Baaapáalawuussiio kala héele iakaáshkaatdaht awé awuússaalaak apáanneesh ko kala kooták. 32 Al apáale isáalaaliio aa baaapáale kala héele isáakaashe koók. Dakáakkaate duúak aláatchiia ihchíssheliailuk.” 33 (Jesus hileen baleiichiweé shíishiahe ahóosh ii baa xíassaaahkaak kal ii éhcheilush daache ko chiwaakuúk. 34 Kuss ilít baleiichiweé kuttách ko chiweéik. Heehtaa hileen akáxphawassdaaweeesh áxp ittatéelichit kuk xaxúa chiweéitchikaatcheik.)

### **Jesus hutbaatcháachim oochiahkaáhim chitchísseetak daachík.**

35 Ko baapé kal áhpaasaa déelak Jesus koóm akáxphawassdaaweeesh kuss hilásheek. “Dáawaan bilichkisée áakuuhchiss beéwook.” hek. 36 Kalakoon bilaxpáakahkaashim ak baa iikukkóosh íhchish daáuk. Jesus dak akáxphawassdaaweeesh dak báasheesh dahpúuk. Báshee iháaum kúh koolúuk. 37 Hinna áakuuhchiss daáush huché baatcháache ii binnaxxiché báakkaasak ii bilé hinna báasheesh assahké áatche dáak bilé ílutchikaalawim 38 Jesus

kuk hinna báasheesh alíko koon bale al íikaatdaxsachim áakeen iháwak daachík. Hileen akáxphawassdaaweesh ak baachimmíhche xachíiak kuss hilíashiio. “Jesus dáasshihchissaax sáapa? balee chipdák.” <sup>39</sup> Jesus chilaák hinna huchéesh alilásak binnaxxichéesh kuss iláak hilásheek. “Xachiíssaalah.” helak huchéesh koowaáhak baatát chitchísseetak daachík. <sup>40</sup> Hileen akáxphawassdaaweesh kuss hilásheek. “Sáapii baalilíssuu? It baa dáhkalattuuleettaahili chicheek.” hem <sup>41</sup> hileen akáxphawassdaaweesh díhpuppeeak ihkalaaxták íin bat shéess iláak hilíashiio. “Kuk kala shóotaatdak ii huché dak binnaxxiché dak koúuhtha hinna bacheé al ilíia díook.” huuk.

### bacheém axúa awúuan baleiláaxxawiia ahúm koolúuash

**5** Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak duúla hinna bilichkisáam Galilee huuash áakkaass dáak Gerasene bilaxpáake al áaahkuua diíok. <sup>2-8</sup> Kuhtéen bacheém baleiláaxxawiim ak baa ashítchem axúa awúualam anmilisheelúusaau kuhtée an dahkú koók. Iíscchiisee kuk áale dak iché dak bat shéess daxták ii díuxaashiiluk. Háaksee díuxaashbioot úuwatchiliahtaa ii daxchílot kal aliilúuleettaahiliiluk. Hilaakée kuk úuwatchilia ii daxchílot díttattataak baa haawaáheet kal itchía ii awáss aaliíwialom aliilúuleetak. Baapé dak óotchia dak hileen anmilisheelúusaau dak shichanmishé dak ko kuhtaa ilísaak hawass dáamnahkak bíat díttak ii ihchi hawáxaxxaahak kúh ii ihchi diták axúa shuushúaahiik. Jesus báasheesh koon iikuxpúalem hinna bacheesh it heemmishtaahiléehtha Jesus ko íkaak anmilisheelúusaush kukaa húula alápasshiss basáak déela Jesus ishóocheen ishuushpattéek. Jesus kuss hilásheek. “Baleiláaxxawiia ak baa ashítcheesh hinna bacheé axúa koon díikustah.” hem hinna baleiláaxxawiash ilísaak áapchalakukussahke aahiiák. “Sáapii bii ishditcheéshdaa? Jesus Akbaatatdía baa iíscchiisaaleete dáakbachee díim éwahchek. Dii baawakíikaasak bii iáxxohchessaawakuh.” hem <sup>9</sup> Jesus báxxak. “Daláhsaakiiio?” hem bakálee díak. “Baláshe Ahkaáshe huuk. Bii ahkaásuum ii sheewáak.” haak <sup>10</sup> hileen baleiláaxxawiash Jesus ákahchiia bakíikaasak. “Balee iháass déehchessaawilikkuuh.” huuk. <sup>11</sup> (Koosáhtaattaa

shiché héelahkeetaa daxpitcheeúuxe ahkaáshim baa duusák áaahkum is akchilitíuwishim héeleen íassiok.) <sup>12</sup> Heem hileen baleiláaxxawiia kala chii Jesus bakáak. “Balee iháass déehchessaah. Akian daxpitcheeúuxe balee héelass déelahchelak axíoo ko balee dahpíhkaah.” huum <sup>13</sup> koochéek. Heelak baleiláaxxawiash hinna bacheesh koon iikusták deéla daxpitcheeúuxeesh axúoo dahpáahuum kalakoon iluúhkaak binnáaske amníá báakum ammuúss dáak bilé awuúkkaa dáahak xaxúa chipúuk. Ala chilitíua pilakisáa pilaké dúupaachik. <sup>14</sup> Hileen akchilichéesh kaláak deéla awaasíualaho dak áaxxee baa aláachkis basáak hinna baa kootéesh ii iichiwaaláaliom kalakoon bilaxpáakkootaa iikusták deéla íkaawiook. <sup>15</sup> Deéla Jesus diílom bacheém íísko baleiláaxxawiia ahúm axúa awúualeesh Jesus kuxsakúuash kal ishtatáachissak is baaaxúasseewisak kal ammaa dasshihché aliatdeetak awáatak daachím íkaak chilásak kootáa dúhpuppeeok. <sup>16</sup> Hileen bilaxpáake hinna bacheém Jesus ammaa ala kxawíia kulustakúuash dak daxpitcheeúuxe dak ak íkeesh ii iichiwaáuk. <sup>17</sup> Hileen hilaa baa kootéesh bilaxpáakeesh Jesus bakáak is awuuá koon daachíhchessaa. “Dáawilikkuuk.” huuk. <sup>18</sup> Heelak hinna báasheesh kan dahpiwíalak hinna bacheém hilaa kuxsakúuash húula bakáak áxpak déewialelak <sup>19</sup> díassak kuss hilásheek. “Dáak dáakuah. Akbaatadía an dii daásdee ammaa díalakoosh díilapaachanmishe ii áxp díichiwaah.” <sup>20</sup> Hinna bacheesh awám Decapolis huuash aláachkisaa dáak hinna Jesus ammaa díakuuash ii iichiweém bilaxpáake xaxúa chilásuuk.

**Jairus dáakbia dak bíam Jesus  
íttaashtee dússhihcheesh dak**

<sup>21</sup> Heelak Jesus hinna báasheesh ii kaka bilichkiséesh áakkaass chissáak binnáaskeen iikuxpílelak kala kookáásheen bilaxpáakahkaashim aaxxeetaáhiik. <sup>22</sup> Bacheém Jairus huuash alachiwakáauashe akxalússhihche ko hawám Jesus íkaak dáamna ishóoche hiiák ishuushpattáawaatak <sup>23</sup> bakíia baatcháattaak hilásheek. “Balaakbíakaate anneéwisak ii kala sheewíak. Huuák dísche ii dilússhiftawiilakdak kal ii óochiak íísko ala kootéesh kootílhmaachik.” hem <sup>24</sup> Jesus áxpak déek. Hileen bilaxpáakahkaashim kúh ii bat páatchiwishishtuuk.

25 Baa héeleen bíam kúh anneéwíshim íile xapíialahkoosh ii baa ashíche kan báalee axpíluupak. 26 Akbaalía iháata hiiák ii íhchish bálaa haawéem kootáa it an baailíshe kannaa íikassalawik. 27 Jesus is baa al iichiweé iikukkák bilaxpáake ahúm baa héeleetiiaak Jesus píishko huuák iíittaashtee assahké dusshihtéek. 28 “Baaaxúassee kuttátdaht bulusshíhchilahtaa bii óochiahcheihmaachik.” hiliatak kaláttaak kal ii koochéelem 29 kala kookaásheen is íile xapíialahkoosh oochiáhim axúa awuuá chileenníatak isaanneé kal ii díupe ii baailíshessaaihmaachim éhchek. 30 Heem kala kookaásheen Jesus an baaxpée ham axúa koon iikuschím éhkaak bilaxpáake héeleen iikussáak áaxxee báxxak. “Sapéen biíttaashtee díusshihchi?” hem 31 akáxphawassdaaweesh bakálee díak hilíashiiok. “Dii áaxxee bilaxpáake ahó ii bat páatchiwishishtuu. Sáapii balee dáawaxxak. “Sapéen bii díusshihchi?” daa?” huuk. 32 Jesus it hawass íkaahak ak díá chichílik. 33 Kalakoon hinna bíash ihch ala kootehkaáhak díhpupée ii tannaalaaták Jesus ishóocheen ishuushpattáak ala koottáahile xaxúa chiweék. 34 Jesus kuss hilásheek. “Bíakaataa dii óochiawahchewiawaalak kootíihmaacheesh an baa dáhklatche baatcháachim kal ii dii alíatdeetak. Dáak kal íttaalahkuh. Kan baapiisássee kal ii baalilíshessaalihmaachik.” hek.

35 Jesus it iláalatcheesh héelapko kalakoon bacheéom Jairus aasúua kukaa duúak kuss hilíashiiok. “Daláake kala shéek. Akbaawaachimmíhcheesh kal an dii kuxshíleetak. Baashitchéssaah.” huuk. 36 Jesus hileen bachéesh al iláau kuss dasshihchíssaak kootáa Jairus ko kuss iláak. “Baa dii chiwaáu ii xawaáhnessaak dalásbaheelalessaah. Heehtaa bii bii bíakaasak bii bii kaláttaah.” hek. 37 Hileen bilaxpáakeesh ihchi píisshe déehchessaak. Heehtaa Petersh dak ak bach akúpe James dak John dak hileen iiláwiit ko áxpak déek. 38 Hinna alachiwakáauashe akxalússhihcheesh aasúua duúla biléeluulak bilaxpáake íiwuua ii ihchi shéehiluuk. 39 Deéla biléeluash Jesus kuss hilásheek. “Sáapdialuu? Sáapii díiwuua ii chiliássheetduu? Shéessaak. Ittákkaa iháwikaatchek.” hem 40 ilikkákkaahiluuk. Kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh awéelass déehchek. Hinna baakáateesh aksée dak hileen bacheé iiláwiiosh dak bíakaatkaate ala

kooléesh biléelak <sup>41</sup>dáamna hinna bíakaateesh ischéetiiak kuss hilásheek. “Talitha koum.” hek. (Hinna ammaa shéesh. “Bíakaatkaataa chilaáh.” baak.” huuk.) <sup>42</sup>Kala kookáásheen hinna bíakaateesh kootáa chilaaláwak íinmem díilak déem hileen bilaxpáakeesh chiláshkaasuua ii ihkalaaxtaáhuuk. Hinna bíakaateesh is báalee axpíluupak. <sup>43</sup>Heelak Jesus hileen ak kooléesh kuss hilásheek. “Hinna baa kooté ii dilíissaataahilaalah.” haak. “Hinna bíakaateesh baam duushíhkaalah.” hek.

### Nazareth koon Jesus baa hilíkalatchessuuk.

**6** Jesus koon dáak akáxphawassdaaweeesh áxpak aasúuanmishe kuss déem <sup>2</sup>Baapchikittúuash kal íkuxxee híim alachiwakáauasheesh koon baa baachimmíhchek. Ak iikukkó ahóosh chiláshkaasuuk. “Shóotaatdak ii hinna bacheé ammaa éhchekaashe dak baa baatcháacheesh ahnía dak shóohteen dítchi?” huuk. <sup>3</sup>“Ala hinné sapéekaatdak akbanníakaatcheesh koochichéehilak. Marysh dáake koók. Heelak akúpe James dak Joses dak Judas dak Simon dak koóuk. Haak is bíash iixaxúa kúh balee héeleeluuk.” haak ii baa hilíkalatchessuuk. <sup>4</sup>Heem Jesus kuss hilásheek. “Akbaatadtía akiláakuua awé iháatdeesh bilaxpáake ak iikukkóosh chikittaakuúok. Heehtaa aasúuanmishe dak isshóohteesh dak aasúuishkawuuash dak kuhkaa chikittaakuússuuk.” hek. <sup>5</sup>Kuhtée baa baatcháache díaleetak. Heehtaa baa baakuhpée kooshtakáatam isché áakeeliiaak chiwakáakuak óochiahchek. <sup>6</sup>Hileen bilaxpáakeesh baa kalátchessuuash Jesus chiláshkaashik.

### Baapím Jesus bacheeiiaxpíluupeesh báasak déehchek.

Kalakoon ashalakuluuá aláachkis dáak baa baachimmíhkaak baa baáliliik. <sup>7</sup>Deéla Jesus koóm hileen iaxpíluupeesh iláak baleiláaxxawiia ii déehkuua kón kuúk. Heelak iilápattachiiia ashalakulukkúluuaheesh aláachkis déehchewiak. <sup>8</sup>Kalakoon Jesus baa chiweéitchiiak hilásheek. “Hinné hawass daléewialuuua díittuua kuttách kuláalah. Heehtaa óosshee dak baa ísse dak bálee dak kuleéssaalah. <sup>9</sup>Disáhpuua ii díaalal. Diíttaashteeo alakúkbisheessaalah.” haak. <sup>10</sup>“Ashéem daliíolak koon dii ishkawuúhkuulak

koon kaáu aa shóon ko ashalakulúuash dáakkatbialuuulak hilaa dáalah. <sup>11</sup> Ko ashalakulúuash daliólak dii iáhaahak ammaa dachíwaau iikukkúwiassuulak koon kaássaalal. Disáhpuaa dústak puuxké chilappiliák dípatchissaa kootáa dáalah. Al iháatuuash ii baa xíassee koók.” hek. Hinna kuss íwahkoosheesh déehchek. <sup>12</sup> Heem hawass daáwak bilaxpáake baálilaak. “Ammaa ala kxawfíannialuuash ii díhkulupiak an dii bilaxpáakuuash díhchi kulussáalah.” haak <sup>13</sup> baleiláaxxawiia ahúm isstíalaak déehkaak kúh baa baakuhpée ahnák taláawaaxpee axxiío ápchisak chiwakáakuuak óochiahkuuk.

### **John Akbaawilihpíhche an dappiíosh**

<sup>14</sup> Jesus baa baatcháatum díash awé kootáa asíitdak bacheeítchikaasheesh Herod iikukkalaachík. Haak bilaxpáake ham hilíashiiook. “Eek bacheé John Akbaawilihpíhche koóm kaka bilaxpáakam kalako ii baatcháatak ammaa hilé baa iíschiisaaleetuuk.” huum <sup>15</sup> iháaulak. “Elijah huuash koók.” huum hawátuulak kúh. “Iíschiisaa Akbaatatdía akiláakuuash ko kala kooták.” huuk. <sup>16</sup> Heehtaa Herod iikukkák. “Jesus John koók.” hiliatak hilásheek. “John Akbaawilihpíhche áape dappáxbahcheesh koóm chilaák húuk.” hiliachik.

<sup>17-19</sup> Iíschiisaa Herod akúpe Philip uá Herodias kataalák áxpak. John koóm Herod kuss shiialahkúik. “Dakúpe uá aláxpe ítchissaak. Hinna baa díalee baleilíiaakxapisseesh ii dilússhishik.” hek. Herodias hinna John baa ala kootúum shéesh ii díupiak dappeéhchewiak. Hinna John díupiash chilée kuss ii iláalatche ii háaksee Herod John dáacheehkaak daxchíhkaak anmaalaxtúuashe ishkawuússeehchek. <sup>20</sup> Heeht Herod John chilíim dappeéhchewiassaak. Akbaatatdía ko baa hilakuuák bilaxpáaktaahilim haak baaxpáam ii chilíik. Iáxxohchewiassaak. Ilíit iikukkút isítcheet baa ala koótsheem éhkaak an dútchalaaxtak. <sup>21</sup> Hinna Herodias huuash John aliitchíinnaacheesh is biipé óolapik. Herod anmishé hiilák baa baa duushítcheehchewiak akíssaatdeewachéeítche báakkussahkaache dak ishkawáashbachéeittahe dak bacheeítchishiishiahe Galilee ak kooléesh xaxúa kussáak. <sup>22</sup> Hinna baa baa duushíhcheesh héelapko Herodias dáakbiakalishte hileen bachéesh ishóocheen disshilák kal

isittaáhiik daasíttaatuulak Herod hinna bíakalishteesh 23 kuss ihchi baa ímmitiik hilásheek. “Akbaatatdíá an bii al íkeen sáapdaht deewíalaalak balakóowiik. An baa beé xaxuatáahile chússee deewíalaalak balakóowiik. Sáapdalasdaalak sheelaáhnak kala koowikáatak.” haak dakkachéek Herod. 24 Hinna bíakalishteesh déelaa isahké hiiák. “Sáapim ko baakáanmii?” hem kushko is biipchíileesh dáakbia chiwaák. “John Akbaawilihpíhcheesh aashúa ko kaalíh.” hek. 25 Heem kalakoon hinna bíakalishteesh iiwaachíssaakaasak déela Herod ishóoche hiiák. “Hilaakkaáshe John Akbaawilihpíhche aashúa bale eewiaxsaaísáam áakeeliik ko bakúh.” hem 26 Herod iikukkák itchissaataahiléek. “Hilaák kala sáapdiawaa?” hiliachik. Heeht hileen baa kusséesh ishóotuuan shiiák ihchi baa ímmiteelassheen kal ii ihch alíinneetchek. 27 Heelak kala kookaásheen akbaaífassee hawátdak báasak anmaalaxtúuasheesh kuss déehkaak hilásheek. “Hinna John aashúa ookáweh.” hem déela hiiák kuhtéen John áape dappaxák 28 baatám aashúuash áakeeliik aaluúolak hinna bíakalishteesh kuulák chiikuss aaléela isahké kuúk. 29 John akáxphawassdaaweesh baa ala kootéesh iikukkák duúla John axúa kulutták dúusaauk.

**Jesus bilaxpáake pilakisáa pilaké  
chiaxxó baa duushíhchek.**

30 Hileen bacheeiiaxpíluupeesh koóum hawass daáwuuash daákkak Jesus áaxxeetiik ammaa an díoosh dak ammaa baálilaush dak ii áxp iichiwaáuk. 31 Heelak bilaxpáake ak duúak dáaahkuuash ahó ii baa duushbíalom aliilúuleetak. Heem Jesus bacheeiiaxpíluupeesh kuss hilásheek. “Duúaalah. Baa an deeté kuss baák bihchisséelituulak ítchiihmaachik.” 32 Iilaahkaa deéla daásbaannatchiihaak báasheem dahpák ammaa ala hámneetam kuss dáak ihchissiwíak koon kaáuk. 33 Hileen ak íkee iiahúum ehkaáhak deéla ashalakulukkúluuaheesh kukaa duúla kúh binnáaskeetaa xalússaahak Jesus dak áxpeesh dak an déewioosh íluchihih kuhtée diíok. 34 Jesus binnáaske hílem bilaxpáakahkaashim óolak kaáum íkaak daasxawaáhak daásdeeakuuk. Kúmmaam iisaxpúatahchewishke is akchilitúuleetak hawass dashkák áaahkuuash ko kala kootúuk. Haak kalakoon baaík ii baa

baachimmíhchek. <sup>35</sup>Ko áhpaasee akáxphawassdaaweesh duúla Jesus diíak hilíashiio. “Kala shíakaashdawik kootáa hilihtée baa hámneetak. <sup>36</sup>Hileen bilaxpáake kan déelahchelak ashalakulukkúluuaahe áaxxee al áhte kuss dáak óosshee íaschiloh. Ko ítchiihmaachik.” huum <sup>37</sup>baaleettaa hilíasheek. “Dílää baa duushíhkaalah.” hem hilíashiio. “Héahé shóotbaawiilu? Bilítaachiia díupahpe baa díawuuua íiwishe kooláhtaa ii baaxawuá awáschilak baa duúshbahchewiilu? Ammúuleetbohmaachik.” huum <sup>38</sup>hilíasheek. “Dís baaxawuaóosuua sáawi? Dáak eé dákulaau chichíkaalah.” hem daáush chissáak. “Chiaxxukaáshik. Buá kúh díupkaashik.” huum <sup>39</sup>hilíasheek. “Hileen bilaxpáake kulukkúluuaahe bikkaashúa koon awáachihkaalah.” hem <sup>40</sup>kalakoon bilaxpáake awáatum ala kulukkúluuaahe hawa pilakisáak ham chiaxxúaa pilakattátaau. <sup>41</sup>Kalakoon Jesus hileen baaxawuá chiaxxukaásheesh dak buá díupkaasheesh dúttak báakuss íkaak chiwakáak Akbaatadía kuss “Ahóoh.” haak kalakoon hileen baaxawuáash dúsheesheetaaak akáxphawassdaaweesh kuuák dúmmachihkaak hileen buakáate díupkaasheesh kúh dúmmachihchelem <sup>42</sup>bilaxpáake iixaxúa baa duusák iaxpásuum <sup>43</sup>hileen akáxphawassdaaweesh baaxawuá dak buá dak alaxpé chilakappúum baaísshe axpíluupam ílutchikiio. <sup>44</sup>Heelak hileen baaxawuáash ak duushéesh bacheé kuttáche chimmúum pilakisáa pilaké iichiaxxaatúuk.

### Baapím Jesus bilichkisée áakeen díilik.

<sup>45</sup>Kala kookaásheen Jesus hileen akáxphawassdaaweesh báasheesh dahpíhkaak iisalakussáá ashalakulúum Bethsaida huuash kusseé ko déehkaak ik déessaa hileen bilaxpáakahkaasheesh kuk dáakuahchek. <sup>46</sup>Kan daáhuulak Jesus déela shiché héelakhass dáak chiwakíiwiak.

<sup>47</sup>Kala chihpasaá aaléelak hinna báasheesh kan bilichkisée kualichéen daáulak Jesus ittách it shiché héelakhelak. <sup>48</sup>Jesus akáxphawassdaaweesh íkaalelak huché hiisáalak diíak huchíss dáak binnaxxiché baatcháattuuhtaa désesseetak baailíasaak áaahkuuk. Heelak chilaákshissaa it chihpashím Jesus bilé áakeetaa díilak hinna báasheesh bakúttaa kan déehtaa <sup>49-50</sup>hileen bachéesh íkuulak Jesus

bilichkiséesh áakeetaa díilim íkaak daasalakootúua “Eek ahpaláaxak.” hiliatak hinna baa íkuuash díhpupéeo ii baa ehkuuleettaahiláum ilísuua baatcháattuuk. Kala kookaásheen Jesus kuss iláak hilásheek. “Ammaa dachílaauleetak. Bíik bah. Díhpupéelessaalah.” hek.

**51** Kalakoon hinna báasheesh hiiák kal aáchiwak dahpílem kootáa hinna huchéesh koowaáhik. Haak chilásuua ii kalátchewialom baaleetak. **52** Hileen bilaxpáakahkaashim baa duushíhcheesh baa baatcháatuum díam íkuuash aashúua it dahpaachíssaak kootáa it éhchessuuk.

### awé Gennesaret huua koon Jesus ak anneéwishe óochiahcheesh

**53** Bilichkiséesh áakkee diíak hinna awám Gennesaret huuash diíak is báasheeo binnáaskeen óochiahkuuk.

**54** Kalakoon iikuxpílolak íkaak kala kookaásheen sapéelak ehkaáhak **55** bat chiwaaláaliak an déelak ala koomíalak éhkaakaauk. Baa anneewisáaheesh ham dakasták iháata kuss aaluúok. **56** Jesus kúkkala shóon dée kootáa ko awé awaasúua ala kulukkúluuahe ala híia baa baakuhpée ashhéele kúan anmaaíaschiluuash kuhtaa xapíhkaak Jesus bakáak ittákkaa ífttashee háchkam assahké annappíia kooláhtaa dússhihchiwioolak koochéehchelak ak dússhihche xaxúa anneéo óochiook.

### bas baaxaalíoo an baa baálilaau

**7** Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasuum Jerusalem kukaa díuash dak Pharisees kootéesh dak Jesus áaxxeetiiolak **2** akáxphawassdaaweesh ham íkaalom istúua íisshiwissaa baa duusúum ii baa ashítuum baa hilíkalatchessuuk.

**3** (Hileen Pharisees kootéesh dak Jews kooté xaxúa it baa duushissáau istúua dak áalalahittuua dak íisshiwak hilaa baa duushíiluk. Is baaxaalíoo an díahkuuash it ko díailuk.)

**4** An baa íaschiluuash dáak dáakkuut koochihkáa ihch íisshiwíiluk. Ihchi hoowaattaák kala hilaa baa duushíiluk. Hileen an baa kaláttuuash an díoo shíishiaahuum kúh is baaté iiwilisshíia dak iiwaalichíituua dak baatóhkape dak an baa duusúualawaache dak xaxúa annawé díak íisshiwíiluk.)

**5** Hileen Pharisees kootéesh dak baleilíiaakaxpissee

ak éhchekaasheesh Jesus báxxak hilíashiio. “Sáapii akdiiáxphawassdaaweesh bas baaxaalíoo an baa kaláttuuash koochéessuu? Itchihk istúua físshiwissaa baa duusák ii ihchi baa ashíttuu.” huum <sup>6</sup>bakálee díak hilásheek. “Baa isakkupée ilussheen kushkotáahilia Isaiahhs dii ala kootúa éhkaak ii baalaáchik.

“Hileen bilaxpáake fio ii bii chikittúuhtaa al iláau awuúleetuuk.

Daasawuúko bii kalátcchessuuk.

<sup>7</sup> Ammaa ii baa baachimmíhkuua dak ammaa íkuchkuua dak bilaxpáake íílaa díooth kalako ii bíss chiwakáauhtaa báheelia baa hámneetuuk.”” hek.

<sup>8</sup> Kalakoon Jesus kuss hilásheek. “Kooták. Akbaatatdíamamaa íkuchkawilikkuuash kuk dilúsaak bilaxpáake iísko ala xatáau it ko dilúxaasak ko díaluuk.”

<sup>9</sup> “Hinna ammaa díaluua annámnaassuuuwík. Akbaatatdíamamaa íkuchkeesh kuk dilúsaak iísko ammaa dáhkalattuua kuttách it ko ii daxátaauk.” <sup>10</sup>Iwak ii baa xíassaawaawiik.

Moses hilásheek. “Dáksaau chikittaakuuáalah.” haak.

“Ak díassee aksée chikitchéessaa ak inníixawiikaasshe dúttak dappeéohmaachik.” hek. <sup>11</sup>Heehtaa díiluk ala sheelúua. “Bachéem aksée kuss hilásheek. “Baa al ii dii bahkuxshíwiilush daacheesh Corban koók.” helak aksée ii ihchi baailíshessaaíhmaachik. (“Corban” huua. “Akbaatatdíakala ko kuúosh” kuhkuuk.) <sup>12</sup>Heelak diiluk aksée kal ii kuxshílahchewialaassuuuk. <sup>13</sup>Akbaatatdíalilíaa bitáaxiilaak díilaa ammaa dáhkalattuua ko ii díalahkuuk. Hilátdaak ii baa ahníaluuk.”

<sup>14</sup> Jesus hileen bilaxpáakahkaasheesh kala chii iláak kuss hilásheek. “Bii dííkukkaalah dííxaxua. Haak hinné kúh éhcheitchiaalah. <sup>15</sup>Bilaxpáakeem baam axúasseelak kuk ii baa ashíchissaaihmaachik. Heehtaa bale ilíikxawiia íia koon iikuschíhche kuk ii ihchi baa ashítcheihmaachik. <sup>16</sup>Dáhkuuuuwishdak dííkukkukchiialah.”

<sup>17</sup>Hileen bilaxpáakeesh íhchish dáak ashéesh biléennak akáxphawassdaaweesh báxxak. “Baa sheeléesh sáapaatdahche?” huum <sup>18-19</sup>kalakoon Jesus áxpeesh kuss hilásheek. “Diichiwiúsuua shíishtuu? It dáalaaxtuu? Bilaxpáakeem baam duushdák kuk daasé kuss déessaak.

Baaleettaa físhpuua ko kuss dáak kalakoon chúuss déeihmaachim ii baa ashíchissaaíhmaachik.” (Hinné Jesus ammaa kuhtaa ii íwahkosheek. “Bale ammaa duushé shóolaht dilúsulak ii dii baa ashíchissaaohmaachik.”) <sup>20</sup>Kalakoon hilásheek. “Bilaxpáakeem baa iikuschíhcheesh ii ihchi baa ashítcheihmaachik <sup>21</sup> ammaa kxawiíanniawoo an dasshihtúua dak bale aláxuushkawiia shífishiahe dak bale baa ataalé dak bilitchilappiío dak bach kataalúua dak <sup>22</sup>baatách xaxúa ak eewíalaache bale baa kammíleete dak bale isakkupée dak bale biísshe dak baa iluchiíitchiwaxxeleetak baa ilusshítdeete dak baa óolituua dak baa al ilíiwisuua dak baa dítchitaahiluua dak bale baaláaxkaashe dak. <sup>23</sup>Iwak bale batshúa xaxúa dalásawuualeesh kal ii díhchi baa ashítduuk.”

### bíam an baa kalátche

<sup>24</sup>Jesus ala koolé koon dakhóosh kalakoon awaasíualahuum Tyre huuash dak Sidon huuash dak kuhtaa dáak koosáhtaa awaasíum hiiák biléelak ak éhcheleetchewialel kan bilaxpáake ham ehkaáhuuk. <sup>25</sup>Heem hinna bíam dáakbiakaatkaate baleiláaxxawiim axúa awúualeesh Jesus koolé ehkaáhak húula hiiák ichammishéen ishuushpattáalaatak bakíik. <sup>26</sup>Hinna bíash Jew kootássee kooták awé Syria koon awaasíualahum Phoenicia huuash ko koon bishík. Jesus bakáak hinna baleiláaxxawiash dáakbia axúa awúualeesh koon isshíalehchek. hem <sup>27</sup>kuss hilásheek. “Koochihkáa baakáate ammaa duushbíoo duushíhkaalah. Is óossheeo ischawúuan kulusták isaashkakaásuua ko kuss shítak baa ala kootássaak.” hem <sup>28</sup>hinna bíash bakálaa díak hilásheek. “Eeh kooták. Heehtaa Jesus baakáate is óossheeo alaxpé bishké koóuhtaa duushíiluk.” hek. <sup>29</sup>Jesus hinna bíash kuss hilásheek. “An balíia bakálee díaleesh ítchikaashdaak kan dáah. Hinna baleiláaxxawiash kan daláakbia koon iikusták déek.” <sup>30</sup>Heelak dáakualelak dáakeesh balealaxapé áakeen iluxxúak daachík. Baleiláaxxawiash kala koolássaak.

### Jesus bacheém ahkúxdeetam al óochiahcheesh

<sup>31</sup>Jesus koóm hinna awaasíualahum Tyre huuash kuhtaa dáak kalakoon awaasíualahum Sidon huuash chúuss dáak kalakoon awám Decapolis huuash bakúteen bilichkisáam

Galilee huuash ko kuss chissáak déek. <sup>32</sup>Bilaxpáakuum bacheém aaluúom ahkúxdeetak ilíiwaahelak. Heem Jesus bakáak. “Hinna bachéesh düsshihtawilikkuuh.” huuk. <sup>33</sup>Baa ala kuluuá héeleen Jesus hinna bachéesh dúttak bitáass aaléek. Kalakoon ischuhpé ii ahkúxe dúxxaxxak shuák déeshe kúh düssihchik. <sup>34</sup>Kalakoon Jesus báakukko kuss íkaak hiisáa ilíahchissak hilásheet. “Ephphatha.” hek. (Ephphatha huua. “Dúshtak kan baa dííkukkuh.” huuk.) <sup>35</sup>Hinna íwahkooteesh kookaásheet hinna bachéesh baa iikukkák kootáa al ilíia dakkattáahilak xíasseetak. <sup>36</sup>Jesus kak ákahchiia chiwaák. “Ii dilfissaataahilaalah.” hehtaa kootáa bilaxpáake iháata ii iichiwaák koowéessuuk. <sup>37</sup>Hileen bilaxpáakeesh kuk chilásuuua ii hilíashiiook. “Kukkan hinna bacheé ammaa an diá xaxúa baatcháachkaashe ko dóak. Baa ahkúxdeeteetaa baa iikukkúhkaak ak ilíisseetaa ilíihchek.”

**Jesus bilaxpáake pilakisáa pilaké shoopé baa duushíhchek.**

**8** Hawáttaa bilaxpáakahkaasuum iiwátxaaulak Jesus al ilíiash iikukkúuk. Ammaa duusúuleetak. Jesus akáxphawassdaaweesh iláak kuss hilásheet. <sup>2</sup>“Baapé dáawiitaahilim bii áxpak hileelúum ammaa duusúua haawík. Heem hileen bilaxpáake balasxawaáhak balásdeeakuuk. <sup>3</sup>Hám hawateeák duúom kal alíishkaasuum baa duusúuleettaa déewahchelak alíisuua aa saakáak awáilichiohmaachik.” hem <sup>4</sup>hileen akáxphawassdaaweesh bakálee dóak hilíashiiook. “Shóohteen hinna awám anneettáahilim koon óosshee bulutták hileen bilaxpáake baa duúshbahchewiilu?” huum <sup>5</sup>báxxak hilásheet. “Dís baaxawuá sáawi?” hem “Sáhpuak.” huuk. <sup>6</sup>Kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh awéen awáachihchem kootúulak hinna baaxawuá sáhpuash dúttak aák chiwakáak kalakoon dúusheesheetaaak akáxphawassdaaweesh kuuák chiikuss hileen bilaxpáakeesh iháata ishóotuuuan dúushiihchek. Heem kootúuk. <sup>7</sup>Buá iátkaate sáawaatdak kúh kulaáum Jesus dúttak “Ahóoh.” haak kúh acháappaa ishóotuuuan dúushiihchek. <sup>8</sup>Hileen bilaxpáake iixaxúa baa duusák iaxpásuulak óosshee alaxpé chilakappúulak baaísshe isáakaashe sáhpuoom ílutchikiiook. <sup>9</sup>Bilaxpáake pilakisáa pilaké shoopák.

**Jesus bilaxpáake pilakisáa shoopé baa duushíhcheesh**

10 Hileen bilaxpáakeesh déehkaak kalakoon kookáásheen akáxphawassdaaweesh áxpak báasheesh dahpúak awám Dalmanutha huuash kuss daáuk.

**Dáalammaahile ii baa xíassaalahche balee íkaahkaah.**

11 Pharisees kooté duúla diíak kalakoon aashtátak chilasshihchiwíook. “Báakukkoko dáalammaahile ii baa xíassaalahche díalaalak awákaawiawuuk.” huuk. 12 Heelak Jesus iláhchisshikaasak “Hinna baapé bilaxpáake sáapii bale áalammaahile ii baa xíassaahche ihchi óoweehchewioo? Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Baaleetiihmaachik. Ii baa xíassaawahche dii íkaawahchessaawohmaachik.” 13 Kalakoon íchish dák déela báasheesh kalachii dahpák áakkaass daáuk.

**Pharisees dak Herod dak ditchiláatuuk. Díhch íassiaalah.**

14 Deéla hileen akáxphawassdaaweesh baaxawuá kalaaxták aalaáuleetam hinna báasheesh awuuá baaxawuá ala kulaáu hawátkaatak. 15 Heelak Jesus koóm áxpeesh chiweetáahilak hilíasheek. “Díhch íassiaalah. Pharisees kooté dak Herod huua dak is iiwaaxawuapúalioo ditchiláatuuk.” hem 16 iín bat shéess iláak hilíashiok. “Sáapahche íak baa sheé? Bas baaxawuóoleetam ko ii íwahkosheewissaak.” huum 17-21 hinna baa ii iláush éhkaak daatdák baa báxxak hilíasheek. “Sáapii díin bat shéess diláak dís baaxawuóoleete sáapii baailísuu? Kan dakhalaaxtáau xuh sáapa? Baaxawuá chiaxxukáatam bulushéetak bacheé pilakisáa pilaké chiaxxúm ii baa duúshbahcheesh alaxpé baaísshe ílutchikdaak dáhkuluttuulak sáawi?” hem “Axpíluupak.” huum “Deéla baaxawuá sáhpuam kúh bilaxpáake pilakisáa pilaké shoopám ii baa duúshbahcheesh kan dakhalaaxtáau xuh sáapa? Baa duúshkoowiiom alaxpé baaísshe isáakaashe ílutchikdaak dáhkuluttuulak sáawi?” hem “Sáhpuak.” huuk. Díshuuwishihihilak baa alákkaassuuk. Dáhkuxuuwishihihilak baa díkukkussuuuk. It dáalaaxtuu? Ammaa ala sheewáak ammaa an díaweesit it dii datcheepaachíssuuuk. Baa élahchessuu xuh sáapa?

**Bethsaida koon Jesus bacheém ishtáleetam óochiahchek.**

22 Jesus dak áxpeesh duúla ashalačuluúm Bethsaida huuash dióolak bilaxpáakuum bacheém ishtáleetam Jesus kuss aaluúak bakáak. “Hinné dússhihtakuuak óochiahkaah.” huum 23 Jesus hinna bacheesh áaleettiak ashalačuluúa áák dakkaták ishté áasshuak. Kalakoon hinna bacheesh ishté dússhihtak iháaxiak báxxak. “Kan baa alákaa áhchapáale shóota?” helak 24 hinna bacheesh hawass íkaalichian. “Eeh baa awákaahtaa bilaxpáake al awákee balapáaluulak koon hawass daáwaatuuaatak.” hek. 25 Jesus kala chii isché hinna bacheesh ishté ii dússhihtak iháaxiialak hinna bacheesh hawass íkaakaasheen heelelak an baa íkee xíasseetak. 26 Jesus hinna bacheesh chiwaák. “Dáah. Kootáa kan daakuáhah. Eek ashalačuluuash kuk daxxoochíssaah.” hek.

**“Akbaatatdía bíluss dii húuhcheesh koottáahilik.**

27 Jesus dak hileen akáxphawassdaaweesh dak awaasúualahum Caesarea Philippi huuash áaxxee ashalačuluuash koosaa daáulak hinné báxxak hilásheek. “Bii sapéek hiliatuu?” hem 28 hilíashiiok. “Hám “John Akbaawilíhpíhchesh koók.” haak hám. “Elijahsh koók.” haak hawátuum kúh. “Jeremiahsh koók.” haak Akbaatatdía akiláakuuash hawéese hám koóuk.” díi huuk. huum 29 kuss hilásheek. “Kootdák díiluk dalásshootuu? Bii sapéek diliatuu?” hem Petersh ilaáhak hilásheek. “Akhuuwíash Awóonmakaauash díik.” hem 30 kuss hilásheek. “Diiluk kan bii elahkuua díixaxua ii dilíissaak ii díichiweessaataahilaalah.”

**Jesus an baailíshewiash dak an  
dappeewíoosh dak al ii ilíiash**

31 Kalakoon Jesus akáxphawassdaaweesh hileen baapiisahkússee baa ala kootbíash chiweék. “Bilaxpáakdaakbacheesh baatcheeshkaássaak baa baatcháache ahchíuss déehcheohmaatdak baaisáate dak akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak koóum baa hilíkalatchessaaohmaachik. Dappeéohmaachihtaa baáhko ii dáawiia kaka bilaxpáakiihmaachik.” hek. 32 Jesus hinné al ilíiash

xíassaakaasshem Petersh aaláak aák haweaxaáhak aliláshik.  
 3<sup>3</sup> Jesus iikussáak akáxphawassdaaweesh kuss íkaak Petersh alilásak kuss hilásheek. “Chíisbishe akukkóón dahlkúh. Akbaatatdía an baa dasshihchéesh díalaassaak. Baaleettaa bilaxpáake an baa dasshihtúash ko díalaak.” hek.

34-38 Jesus hileen akáxphawassdaaweesh dak bilaxpáakahkaasheesh dak iláak kuss hilásheek. “Bilaxpáakeem awé ammaa ala kooléesh ko bassáahchelak kalako ii an bilaxpáake ii baa koochihtéesh xapíialak shóohtaa ítchi? An bilaxpáake ii baa koochihtéesh kan déehchelak baam ii bakálee déehkaak kala chii kulutchiwíalak baaleetiihmaachik. An dii bilaxpáakuua hinna awé áakeen ko aláchissak baalilísuulak dii héeleeluulak an balíia áappaa ii bii dilússhituulak kalako ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh xapíilaalohmaachim bíh dii beéssaawohmaachik. Heem baapéem Iilápxe alasáashihiwaaxpeesh héeleen Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakiuxtapishbaaxpee áxpak báakukkoko húuihmaachik. Koottannák kúh dii ilusshíchiohmaachik. Heehtaa an dii bilaxpáakuua díhkulupiak baleiichiweéítcheesh dak kuk ko bii bassáalahkuulak an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh alóolapak dáhkuleelohmaachik. Ak bii píisshe dée átdewialak ihchi háakahkaak baatách xaxúa dúusaak cheéshdaak baawatbakálaam chiiák baa chúuss déekaasak heelak kala hilaa bii píisshe húuihmaachik.”

**9** Jesus kuss hilásheek. “Ala koottáahile ko dii baachiweéwiiluk. Hilaakée hám dii héeluuan ak iluuák daachéesh it dashíssuua Akbaatatdía an baaxpéesh an baatcháachkaasheesh al ii bacheeítchikaashbiash alákaalohmaachik.” hek Jesus.

### Jesus iisé ihkummílak táachiaatak.

2 Hinna íwahkooteesh baapé ii sáhpua Jesus koóm Petersh dak James dak John dak íluttat awaxaawé báakum bassáan dáak isshíss aaléem kalakoon heelom al íkaataahiluuuan Jesus ihkummílak 3baaaxúassee chiiíakaatak kalakoon ii táachiaatak. Iiwaáiisshiwuua ii díalohtaa ala chíakaateesh kuk dóosaliihmaachik. 4 Al akúkaa húuleettaa al íkaataahiluuuan Akbaatatdía akiláakuuom Elijah huuash dak

Moses huuash dak koon iluuák Jesus áxp iláaattuuk. <sup>5</sup>Petersh daxxooták Jesus kuss hilásheelitdelek. “Rabbi balee hileelé ítchikaashik. Aláatchiliche dáawiikaasheem dii dak Moses dak Elijahsh dak battaawalakaáhuulak shóotak he?” <sup>6</sup>(Petersh dak James dak John dak dúhpookeasuuuk. Petersh dúhpooee ii saakéewialak alaaxtám ko ii íwahkoosheek.) <sup>7</sup>Kalakoon ahpaaixám húula xaxúa iaxuáhim héeleen bale áapchim kuss iláak hilásheek. “Hinné bii balaaké koóm awáchishshik. Al ilíia xaxúa díikukkaalah.” hek. <sup>8</sup>Al akúaa húuleettaa baa hamneetéek. Hawass íkaalom Jesus ittáchkaatak.

### **Elijah huua ala húuash**

<sup>9</sup>Awaxaaawéesh koon an bikéess duúom Jesus áxpeesh chiweetáahilak hilásheek. “Iwak baa alákuuash ii dilíissaataahilaalah. Shóon Bilaxpáakdaakbacheesh saák chilaák kaka bilaxpáakdak kala hilaa ii díichiwaalah.” hek. <sup>10</sup>Jesus ammaa ala shéesh hileen áxpeesh ii ilíissuuhtaa ílahkakaattaa hinna “saák chilaák kaka bilaxpáakdak” heesh bat shéess iláauhtaa sáapahchelak alaaxtúuk. <sup>11</sup>Heelak báxxak hilíashiok. “Sáapii baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh hilásheeilu? “Elijah koochíhk huulák kalakoon Akbaatatdíá Akhuuwíash Awóonmakaush balee héelass húuhchewiak.”” huum <sup>12</sup>Heelak kuss hilásheek. “Kooták. Baawaalaáchim Baaxpéesh an baalaátuua. “Koochíhk Elijah huuák baatách xaxuatáahilia ítcheeihmaachik.” Heem sáapii kúh an baalaátak Bilaxpáakdaakbacheesh baa baalúua ahchúuss dáak kúh díakxawiikaassheohmaachik huu? <sup>13</sup>Heem hinné dii baachiweéwiiluk. Elijah kala híum hileen bilaxpáakuum díttak díakxawiikaassaak an díawioo díook. Haak Akbaatatdíá akiláakuum al ii baalaácheesh kuhtaa kala kooták.” hek.

### **baleiláaxxawiim shikáakam axúa awúualam Jesus isstíalaak déehcheesh**

<sup>14</sup>Heelak duúla hileen akáxphawassdaaweesh koosaa duúolak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe bat baa aashtátuuk. Bilaxpáakahkaashim áaxeetaa kaáuk. <sup>15</sup>Al akúaa húuleettaa hileen bilaxpáakahkaasheesh Jesus koolám íkaak chilásuua ii kuss basáak óhchikaapuuk.

<sup>16</sup> Heem íh baa báxxak. “Sáape ko ii aláxpak dilálalakaau?”  
<sup>17</sup> Hileen bilaxpáakahkaasheesh héeleen hawátam kuss hilásheek. “Jesus baa baánniliitchim hinna balaakbacheé dii íkaawahchewiawaak dii díss aawoók. Baleiláaxxawiim axúa awúualam ko ii ilíissaak <sup>18</sup>kootáa shóon xachíit awéess chilahpilíak íipuuxe huuák iíchilappaxak biláatak axúa tátchihcheik. Heem hileen akdiiáxphawassdaawe isstíalewahcheht aliilúuleetak.” <sup>19</sup>Heelak Jesus bakálee díak hilásheek. “Tak baa dáhkalattuuleetawík dii bilaxpáaksaapuulak. Dii awáxp áawahkuua ii baa koochihtássaihmaachik. An dii kootúua ii balasxawaáhik. Eek daláake bíss aaluúaalah.” <sup>20</sup>Hinna shikáakeesh kuss aaluólak baleiláaxxawiiash Jesus íkaak. Hinna shikáakeesh axúa díhpueehchem awéess chilahpilíak páttatchialaak déek. Haak íipuuxe kúh shikaáhiik. <sup>21</sup>Heelak Jesus hinna bachéesh báxxak. “Kala hilíate shía?” hem bakálee díak. “Baa baa iakaáshkaatko kooták.” hek.  
<sup>22</sup> “Dappeewíak bilée dak bilé dak awuúss passhíhcheik. An balee dáhkuxshiwishbialaalak kootdák kootáawilikkuuh. Balee daásdeeawilikkuuh.” hem <sup>23</sup>hilásheek. “An díhchi dáhkuxshiwishbialaalak kootíihmaachik.” haak. “Bilaxpáakeem baa kalátchelak baa ala sáapdahtaa díawialak kootíihmaachik.” <sup>24</sup>Kala kookáásheen baakáateesh iilápxe hiisáa iláak. “Bahkalátchekaatbaak. Bii kuxsawakák an baa bahkalátche áxpihkaawakuh.” <sup>25</sup>Heelak Jesus hawass íkaak bilaxpáakahkaasheesh kuss basáak duúak bach áaxxiiosh heelitdelak kal axxaalawík. Jesus hiisáa hiis déehkaak hinna baleiláaxxawiim baa ashítcheesh alilásak kuss hilásheek. “Baleiláaxxawiiash baa iikukkúlahchessaak baa ilíilahchesseesh eek axúa koon díikustah.” baak. “Haak kal iilúuhpe kal axúa chinmíchiilissaah.”” hek. <sup>26</sup>Baleiláaxxawiiash ilíshelak kalakoon íishpuua díhpueehkaak aa kawíialiche aa iikuschilák hinna shikáakkaateesh xachíileettaa koon daatdák “Kala shéek.” huuk. <sup>27</sup>Heeht Jesus hinna shikáakkaateesh ischéetiiak iluúhchem chilék. <sup>28</sup>Awaasúuash biléeluulak akáxphawassdaaweesh aák íiluttachiiak báxxak hilíashiio. “Sáapii iwak shikáakeesh baleiláaxxawiiia axúa awúualeesh basshíalaak

déewahchewiawuum biiluk ammúuleeta?" huum 29bakálee díak. "Baleiláaxxawiia ham isstíalaak déehchewioo an baalúukaasheesh hinné ko kooták. Dáhchiwakaaulak kan baa kuttáchkaatam kal ii iikuschílahkuua koók. Ihée annúuleetak." hek.

### **Jesus an dappeewíoosh kala chii ii ilíik.**

30-31 Hinna dáalaaliiosh awám Galilee huash kuhtéetaa daáuk. Jesus hileen akáxpawassdaaweesh an baáliliwiash héelapko shóoluulak bilaxpáake éhchehcawiassaak kuss hilásheet. "Bilaxpáakdaakbacheesh kala saskáat bilaxpáakbatshuoom kukúulak dappeéohmaachik. Heehtaa baáhko ii dáawiia chilaák kaka bilaxpáakihmaachik." 32 Heehtaa hinna íwahkoosheesh sáapahchelak alaaxták báxxuwioohtaa alaxaxxúuk.

### **Akáxpawassdaawe héele shóokee ko baatcháachkaashi?**

33 Hinna duúla Capernaum diíolak awaasúua biléeluulak hileen áxpeesh báxxak "Alíianneetaa buúwaaliiosh sáapii ko ii bat baa dáshtatuu?" hek. 34 Hinna duúalaaliiosh shóokee ko baatcháachkaashdak hiliatak ko ii bach aashtátak áaahkuum iluk hilaa chitchíseetak kaáuk. 35 Heelak Jesus awáatak hileen iiaxpíluupeesh kuss iláak hilásheet. "Dii héeluan hawáteem bassáaanneewialak ii háakkaashdaak baatách xaxúa bilikkuxshíihmaachik." 36 Jesus baakáatam dúttak hileen áxpeesh héeleen iluúhchek. Dúttak íhchilaxpaak kalakoon áxpeesh kuss hilásheet. 37 "Bilaxpáaksapeelahtaa hileen baakáate hawáteem balásheesh ii sapíhchelak bii bíss kootúulak ko kala kooták. Ak bii sapíhcheesh kúh ak bii húuhcheesh ko kuss kootúulak ko kala kooták."

### **Ak bii iichúulessuuash bii óhchiptuuk.**

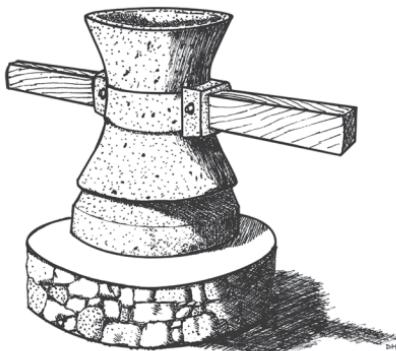
38 John koóm Jesus kuss hilásheet. "Jesus balee baálilaawilikkuuh. Bacheém ílakaan awákuum dalásheesh dáasaasak bilaxpáake axúoo awíuan baleiláaxxawaauum isstíalaak déehkaalawik. Balee hawássaam koochéewahchessuuk." hem 39 hilásheet. "Oochiahchessaalah. Bilaxpáakeem balásheesh dáasaasak baa baatcháacheem díalak píishchiisaa ii bii iichúulessaaíhmaachik. 40 Ak balee

iichúulesseesh koóum balee  
óhchiptuuk. <sup>41</sup> Ala koottáahile  
dii baachiweéwiiluk.  
Christ písshe daláaush  
ko ii sapéelahtaa baláshe  
dáasaasak dii bilisshíihkuulak  
kooláhtaa bakáleesh  
baatcháachiihmaachik.”

### ii baa kxawíihilihche

<sup>42</sup> Dii sapéelahtaa  
hileen ak bii  
kalátchekaatcheesh hawáteem  
bilaxpáakhaakkaashkaatdahtaa  
baa kxawíihinnahchelak biiísáakaasheem dáape kuss daxták  
bilisée koon dii binmúuass shítuulak ko heetashtéehmaachik.  
<sup>43</sup> Dísche ii baa kxawíilialaalihmaatdak dappaxíh. Dísche  
chúttachkaattaa Baaiiwaakoochihtéesh bilía daláalak an dii  
bilaxpáake ii baa koochihtalák ko heetashtáak baaleettaa  
dísche díupta dii alíatdeetaa Bilée Isée ii chíaleettaahileesh  
héelass daláalak kuk kxawiikaaséehmaachik. <sup>44</sup> Kuhtéen  
kuk is baáhpuitaakuum ii súuleetak. Haak biláahisshishchia  
ii chíaleetam baailísuua ii koómneetak. <sup>45</sup> Díche ii  
baa kxawíilialaalihmaatdak dappaxíh. Dii díuassaalak  
Baaiiwaakoochihtéesh bilía daláalak an dii bilaxpáake  
ii baa koochihtalák ko heetashtáak baaleettaa díche  
díupta dii alíatdeetaa Bilée Isée dii héelass shítuulak kuk  
kxawiikaaséehmaachik. <sup>46</sup> Kuhtéen kuk is baáhpuitaakuum  
ii súuleetak. Haak biláahisshishchia ii chíaleetam baailísuua  
ii koómneetak. <sup>47</sup> Haak díshte ii baa kxawíilialaalihmaatdak  
dúxtak dústak hawáxiah. Díshte chúttachkaattaa  
Baaiiwaakoochihtéesh bilía daláalak an dii bilaxpáake  
ii baa koochihtalák ko heetashtáak baaleettaa díshte  
díupta alíatdeetaa Bilée Isée dii héelass shítuulak kuk  
kxawiikaaséehmaachik. <sup>48</sup> Kuhtéen kuk is baáhpuitaakuum  
ii súuleetak. Haak biláahisshishchia ii chíaleetam baailísuua ii  
koómneetak.

<sup>49</sup> Heelak bilaxpáake xaxúa bilée ii hoowéetiohmaachik.  
Haak an baa aleéo xaxúa alakupé awaxoosé ii diáohmaachik.



Mark 9:42

<sup>50</sup> Awaxóose ala kupé íttuuk. Ala kupé haamnák shóotdaak kaka awaxóoskupdahkuuk he? Díiluh awaxóose ala kooté koótdaalah. Haak ítche bach áxp baa káalah.

**10** Jesus hinna ala kooléesh kalakoon déela awám Judea huuash ko kuss déewiak. Heehtaa áashe Jordan áakoochiisaa daáush ihkukóolia it kooták shóon déet bilaxpáakahkaasheet kuss duúiluk. Kalakoon baachimmíhcheik.

### **Jesus an bach áxpassaassuua ii baa baáliliash**

Kuhtéen bilaxpáakahkaashim kuss duúok.

<sup>2</sup> Pharisees kootéesh ham duúla Jesus diíak chilasshihchiwíak hilíashiio. “Bachéem uá áxpassaawialak kooták he?” huum <sup>3</sup>bakálee díak hilásheek. “Moses ammaa dii chiwaáush saakée?” hem <sup>4</sup>kuss hilíashiio. “Moses bale baa íkuchkim díak hilásheek. “Bachéem baawaalaácheem áakeen baalaátak. “Kan dii awáxpassaak.” haak dáashe kussíiak úash kuuák kan déehchelak kan bach áxpassaahchek.”” huum <sup>5</sup>kuss hilásheek. “Dalásannialalaakaasak baa an dii baa chiweelichíssuum kalako ii Moses iwak ammaa íkuchke díalakuuk. <sup>6</sup>Heehtaa hinna awé Akbaatatdía kal an díawassee koottaléesh “Bilaxpáakdiawassee bacheém dak bíam dak koóuk. <sup>7</sup>Kalako ii bacheém aksée íhchish dáak bíam áxpalak <sup>8</sup>kal axúoo hawátiohmaachik.” Heem kal iilápkaashissaa kala hawátkaatihmaachik. <sup>9</sup>Hinna íwahkooteesh kalako ii Akbaatatdía ammaa bach aahíiash bilaxpáakeem hileen ak bach áxpeesh díuppelehhcessaalaak koók.” hek Jesus.

<sup>10</sup> Awaasíuash kala chií biléeluulak hileen akáxphawassdaaweesh Jesus báxxak “Sáapdahche?” huum <sup>11</sup>kuss hilásheek. “Bachéem uá áxpassaak bía ihéem ko áxpalak kan bach kataalúua díak kootáa uá basséesh iáxxohchek. <sup>12</sup>Heelak bíam kúh chilée áxpassaak bacheé ihéem ko áxpalak kan bach kataalúua díak.”

### **Jesus baakáatkaateesh chiwakáakuuk.**

<sup>13</sup> Baapím hileen bilaxpáakuum baakáatkaatum aaluúla Jesus aaliíak dússhihchihkaak chiwakáakuuhchewiook. Heelom akáxphawassdaaweesh ak óosh alilásak híihchessaaawiok. <sup>14</sup>Hinna íwahkooteesh Jesus íkaak baa hilíkalatchessaak kuss

hilásheek. “Hileen baakáateesh bíss húuhchessaawiassaalah. Ishóochiss dashpíssaalah. Bilaxpáake hileen baakáateesh ala kootúua koótidaak ak cheéshdaak Akbaatatdía ko kuss baa bíak huulak bilaxpáakuum ala hawasséesh kala ko héeleeluuk.”<sup>15</sup> Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía an dáhkalattuuash baakáate ala kootúuash ko kala koótidaassuulak Akbaatatdía díhchi hawasséelahchessaak kootáa is awé kuss daléewialuuulak annuúleettaahiliihmaachik.<sup>16</sup> Heem kalakoon hileen baakáateesh dúttak íhchilaxpaak baaattaakuuák chiwakáakuuk.

### iisákshim dahísseesh

<sup>17</sup> Jesus ala hawass dáaweesh kootáa kan daáhnem kalakoon bacheém kuss basáak húula hiiák kootáa Jesus ishóocheen ishúushpattak hinné báxxak. “Jesus dik dii ítchik. Bii baálilaawakuh. Shóotbaalak kal ii Akbaatatdía an bii bilaxpáake ii baa koochihté bakúk he?”<sup>18</sup> Jesus bakálee díak hilásheek. “Sáapii bii ítchik daa? Hinné chilasshihchikaáshih. Baa ítche hawátkaatam Akbaatatdía kuttáchkaatak.

<sup>19</sup> Baleilípilakeesh kal élahchek.

“Bilitchilappeéssaah.

Bach kataalúua díassaah.

Baa ataalíssaah.

Bale biísshe ii baa baaík sheéssaah.

Disákkupeessaah.

Dáksee chikittaakuúh.”” hem

<sup>20</sup> kuss hilásheek. “Jesus bii baachimmílahcheitchilaam “Ahóoh.” baak. It bii baa iáko kukaákan hileen xaxúa biukkák díawaawaalichik.” hek.<sup>21</sup> Jesus íkaak daásdeem kalako ii kuss hilásheek. “Baa hawátkaatam it díalaassaaak. Dáak baa deé xaxúa ii baa íaschilak bálee dilútcheesh baa baatcheeshkáate dúmmatdak kalako ii Baaiiwaakoochihtéesh koon ammaa dáhkulutche ahúihmaachik. Kalakoon baawatbakáleesh dúttak chiiák bii píísshe húuh.” hem<sup>22</sup> hinna iisákshim dahíssaakaasheesh iikukkulák ítchissaak daasé xawíikaasak déek baa eé baatcháachkaasheesh xapíawiassaam.

<sup>23</sup> Jesus hileen bilaxpáakeesh iháata íkaak kalakoon akáxphawassdaaweeesh kuss hilásheek. “Hileen ak

dahíssaakaashe Akbaatatdía an bacheeítchikaashe diíwioolak kuk baalúuaahiohmaachik.” 24 Heelak akáxphawassdaaweesh hinna al ilíash chiláshdom Jesus kala chii hilásheet.

“Biilápaacheen sapéeoleta baa aáu an baa bíoosh koolák Akbaatatdía an bacheeítchikaashe diíwioolak kuk baalúukaasssuuk. 25 Kooták. Ii baa xíassee baalúulaxissheem biichkawatshúa ala hupkáateesh chúuss déewialak ko baaluussáak bacheem dahíssaalak Akbaatatdía ihchi hawasséehchewioolak kuk baalúukaasssheohmaachik.” hem 26 kalátchewialom baaleetak chiláshkaasuua ii hiláshiiok. “Kootdák ak ínneetihmaachik.” 27 Heelak Jesus áxpheets iháata íkaahak hilásheet. “Bilaxpáakeem íilaataahilia ihch iléewialak ihch alíinneettaahilak hawéese kuk iléewialak alíinneettaahilik. Heehtaa Akbaatatdía ak baa ilée koók. Heem Akbaatatdía baa sáapeem díawialak kootfíhmaachik.”

28 Peter huua koóm kuss hilásheet. “Biiluk baatách xaxúa bulusáak dii píisshe baáuk buh. Kootdák biiluk balee shótak he?” hem 29 kuss hilásheet. “Ala koottáahile dii baachiweéwiluk. Bilaxpáakeem ashalaakooléesh akúpeesh akséesh dáakeesh is awéesh xaxúa díusaak íhchish dáak bii baa biipám ko ii kootáak baleiichiweéítcheesh bilaxpáake chiweewíak ko ii koochéelak 30 hinna awé áakeeleesh bakálee ahkaássheihmaachik hinna al áxpihche awaasúua dak akúpe dak isahké dak dáake dak is awé dak. Heehtaa acháappaa bilaxpáake koóum baa chúuss déehcheohmaachik. Deéla baapiiháakdak Akbaatatdía an bilaxpáake ii baa koochihtáhcheihmaachik. 31 Heem hilaakée hinna awé áake al ahó ak basséesh kuk iiháakiohmaachik. Haak ak iiháakkaashkaateesh ko bassáaohmaachik baapiiháakdak.”

### **Jesus an dappeewíoosh dáahmiiiaa ii ilíik.**

32 Kalakoon alíianneetaa isshíss dáalaaliak Jerusalem kuss daáulak Jesus ishóotuuan díilak déem hileen áxpheets díhpuppeeak ii chilásuum ak píisshe déesh baailíssuuk. Kalachií hileen bacheé ii xpíluupeesh aák ittáchiiak ammaa ala chúuss déewiash chiwaakuúk. 33 “Díikukkaalah. Jerusalem isshíss baáulak kalakoon Bilaxpáakdaakbacheesh díttak aaláak akchiwakíiwachéeítchikaashe dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh kukúulak chiikúss Jews ak kootássee

kukák dappeéhchewiook. <sup>34</sup>Ilikákkaahilak áasshuookoolak datchúsak kalakoon dappeéohmaachik. Heehtaa baáhko ii dáawiia chilaák kaka bilaxpáakiihmaachik.”

### **James dak John dak baa kaalúuk.**

<sup>35</sup>Heem Zebedeesh dáakbachee James dak John dak duúla Jesus diíak kuss baa kaalák hilfashiio. “Jesus balee baachimmílahcheitchilaak. Ammaa díiluss baakaanmiáwuua díawilikkuuh.” huum <sup>36</sup>báxxak hilásheek. “Sáapdiawaawalabiilu?” hem <sup>37</sup>hilfashiio. “Koottannák kan dii bas bacheeítchikaasuulak bilaxpáakkootaa dii chikittaalákuulak hawáteem dilapáko balee awáachihkaak hawáte kúh diláhchisko balee awáachihkaawilikkuuh. Dii awáxpak baa awíkuchkiwiawuuk.” huum <sup>38</sup>kuss hilásheek. “Sáapdakaaluulak dáalaaxtuuk. Kala shíassaa baatám iiwilishbiíwiáweesh diiluk iiwilishdiíok he? Kala shíassaa baa baalúua ala chúuss baaléewiaweesh díiluh chúuss daléewialuulak kooták he?” hem <sup>39</sup>hilfashiio. “Eeh ko koótbaawiwuuk.” huum bakálee díak hilásheek. “Kootkaáshik. Baapéem díiluh ammaa chúuss baaléewiawee chúuss daléelohmaachik. <sup>40</sup>Heehtaa balapáko dak baláhchisko dak ammaa kooléehchewiash an bii baaláhkaleetak. Iíschiisaa Akbaatatdía hileen ak koon awáachiilush daacheesh kal ákkuuwiakuuk.”

<sup>41</sup>Hileen Jesus áxpe iipilaké hawéeseesh James dak John dak ammaa kaalúuash iikukkák baa hilíkalatchessuu. <sup>42</sup>Heelom Jesus bach aahiiák kuss hilásheek. “Hinné kal élahkuuk. Jews kootássee bacheeítchikaasaahuuash is bilaxpáakuua xalússhihkaak hawassiak ihchi báaxxiio. Haak hileen bacheeítcheesh bilaxpáake baa an díahchewioosh ko áachiahak díahkuuk. <sup>43</sup>Diiluk hilíatdaassuulak koók. Baaleettaa dii héeluuan hawáteem baatcháatdewialak koochihkáa cheéshdaak baa ishkawáashdelak koók. <sup>44</sup>Haak dii héeluuan hawáteem baatcháatdaak bassáalewialak kootdák baa ishkawáashe ala kootúua koótdelak kala kóok. <sup>45</sup>Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáake ihchi kuxshíhchewiak ko ii húussaak. Baaleettaa baa kuxshiwiák ii húuk. An bilaxpáakeesh káak bilaxpáake ahóom iléewiak ko ii húuk.”

**Jesus Bartimaeus huum ishtáleeteesh baa íkaahchek.**

46 Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak bilaxpáakahkaashim áxpak awaasíualahum Jericho huuash kuhtée diíak kootáa ashhéeleetaa dáak dakkáhchilom bacheém ishtáleetam dáashe Bartimaeus huum (Timaeus dáakbachee koók.) alíiannee díusahpeen awáatak baa kaalák baa bíak daachík. 47 Bakúttaa daáum baa iikukkúlem Jesus Nazareth huua ak kukaa híuash koóm kalakoon éhkaak hiisáa iláak. “Jesus David is íilanee bii baatcheeshík. Bii íkaawakuh.” hek. 48 Ak iikukkóosh iiahúum alilásak ilíihchessaawialom kannaa hiisaakaassaáhak ákahchiia hilásheet. “David is íilanee bii daásdeeawakuh.” hek. 49 Jesus hinna déesh alaxxítak hilásheet. “Eek bíss aaluúaalah.” hek. Bacheém ishtáleeteesh dáasaasak kuss hilíashiiok. “Dalásxawiihchessaah. Díluuh. Jesus dii ilík.” huuk. 50 Kala kookaásheen isaashé akúss shítak iluualáwak kootáa Jesus Alápasshiss déek. 51 Jesus kon báxxak. “Bii sáapdialahchewialaa?” hem kuss hilásheet. “Rabbi dii baa bakíkaatbaaish bii baa íkaahkaawakuh.” 52 Jesus kuss hilásheet. “Dii óochiawahchewiawaalak kootíihmaacheesh dáhkalatchem ko ii dii alátdeetak. Kan dáah.” hem kala kookaásheen baa íkaak kootáa alíianneetaa Jesus píisse déek.

**Jesus Jerusalem kuss dáak daxxoochím baaihkammáatuuk.**

**11** Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak dáalaaliio aa awaasíualaho Jerusalem kala koosáhtuulak awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huuash héelahkeen ashalakuliuúom Bethphage huua dak Bethany huua dak kan diíolak kalakoon Jesus akáxphawassdaaweesh díupdak báasak 2kuss hilásheet. “Ashalakulukáatam dishóocheeluash dáak daaxxaloóhtuulak kootáa báhkahpisaachiaxaapim it áakinnuuleetam koon daxtúum alákaalohmaachik. Iáxche dísshipak ihchikusshitáalak aaluúaalah. 3Bilaxpáakeem dii báxxak. “Ii sáapdialaawialuu?” helak. “Ak eetáahile ammaa ilíiikukko kon áakinnewiak balee aaléehchek. Heem ii diáhmiak koowáheelak kootáa aachisshíihcheihmaachik.” haalah.”

hek Jesus. Kalakoon iisalakusáa déehchek. <sup>4</sup>Hinna daáush heelom ashhéeleen awaasúum bilán chiaxaapím koon daxtúum íkaak deéla dússhipuuk. <sup>5</sup>Bacheé ak kooléesh íkaak hilíashiiok. “Sáapdialuu? Sáapii eek chiaxaapé dilússhipuu?” hem <sup>6</sup>bakálee díak Jesus ammaa ala chiwéesh chiwaáum hileen bachéesh déehkuuk. <sup>7</sup>Heem hinna chiaxaapéesh aaluúla Jesus aaliíom kalakoon iíittaashteeo áakaako áchippeeak áakinnek. <sup>8</sup>Bilaxpáake ahúm iíittaashteeo áakaako dústak an déewia ishóocheetaa alíiannee koon ilúxta dúsaaum hawéese kúh deéla baláape ala koon apáale páshkak aaluúla kúh ishóocheetaa alíiannee koon ilúxta dúsaaush ala chikittúua ko ii kootúuk. <sup>9</sup>Bilaxpáake ahó ii baa shichiishím ham ishóocheen dáak hawá písshe dáak kalakoon hiisáa iláak hilíashiiattuuk.

“Haa?alée haa?alée haa?alée haa?alée Akbaatatdíá balee héelass húuhkaak baa áatchilahchek.

<sup>10</sup> Bas baaxaalíoo David huua an baa hawasséewiash kala saskáat kootíhmaachim Akbaatatdíá balee baa áatchilahcheihmaachik.

Akbaatatdíá dáshe báaxxiwaak baawihkammáatuuk. Hosannah.

Akbaatatdíá baa iíschiisaaleeteesh  
dáshe báaxxiaoah.”

<sup>11</sup>Jesus awaasúualaho Jerusalem kuss dáak daxxooták alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtee hiiák baatách íkaak. Kalakoon kal ahpaakaaséem bacheé iiapíluupeesh áxpak Bethany kuss chissšíik.

### Jesus balapáalim dásshushesheesh

<sup>12</sup>Baáhkiiluupe chilaák kala chii ashalakuluuá Bethany kukaa duúolak héelapko Jesus koóm alíishik. <sup>13</sup>Heem buluhpía áapbishim akshíahtaa koonnák íkaak. Déela hiiák buluhpé chichíilak baa óolapdeetam baláape kuttách hámmishik. Ala koottáahile buluhpé al óoshe al íkuxxee it hiisséek. <sup>14</sup>Hinna buluhpía kuss iláak dásshushak. “Kal ii díuhpee buluhpé apáannaaleetdihmaachik. Bilaxpáake kal ii díuhpee buluhpé dís buluhpé duusúuleetiihmaachik.” hem Jesus akáxphawassdaaweesh iikukkúuk.

**alachiwakáauashbaakkussahkeesh Jesus  
kuss dáak baa isshíalaahéesh**

**15** Awaasúualahoosh Jerusalem diíolak Jesus déela alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtee híilem koon baa íaschilak kootáa baa iiwaáíaschilak áaahkuum daaskawáak isshíalaahak akbálaiiwakalaalutcheesh is baaiihulishoopúua chipassaáhak haak baaíiphachkuum chíakaateesh ak iiwaáíaschileesh al awáatuua dashkaáhik.

**16** Haak bilaxpáake iháass baashihták baa kulaáuwisaahak alachiwakáauashbaakkussahkeesh chiwakíssaa ittákkaa chuíuss dáahkuiluash kúh kala koochéehchessaak.

**17** Heelak kalakoon bilaxpáake baálilaak hilásheek.

“Baawaalaáchim Baaxpéesh an baalaátuuash  
ala shíosh koók.

“Baasúua awé kootáa bilaxpáake ala chiwakíiwioolak  
kootéesh koók.” huuk.

Heehtaa diiluk dáhkulussaak akbaaataalé  
dáasuuluhkuuk.”

**18** Akchiwakíiwachéeítchikaashe dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak iikukkák Jesus chiláum an bitáaxioo chíilak dappeewíook. Ii kooté ammaa ii baa baachimmíhche baatcháatum bilaxpáake chiláshkaasuum ko ii chiláauk.

**19** Heelak áhpaakaashdak Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak Jerusalem kalakoon kalachií daáuk.

**Jesus balapáalim báahcheesh ii baa xíassaahcheesh**

**20** Heelak baáhkiilupe chilaákkussee hinna buluhpía íkaalolak chóose aa ichíhchisshia híik.

**21** Heelak Petersh koóm Jesus ammaa ala shéesh chichéhkaak Jesus kuss hilásheek. “Rabbi íkaak eek buluhpíash kuss dilfiash chóosak saák daachík.”

**22** Heelak Jesus hilásheek. “Akbaatadía kaláttaalah.

**23** Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Sapéelahtaa eek awaxaaawé kuss iláak.

“Báaxxaak dáak eek bilisée díhch awúuass shíchih.” helak koótitchikaatiihmaachik dalásawuuko dáhkalattaak dalásduupassaalak.

Hinna ammaa ala shéesh kuhtáakaattaa kootíhmaachik.

**24** Hinna íwahkooteesh hinné dii baachiweéwiiluk. Shóon Akbaatadía kuss dáhchiwakaak baam dakáaluulak baa dakáaluua

kala kootíihmaacheesh dákhalatchekaasuulak Akbaatatdíá díalakuohmaachik. <sup>25</sup> Haak dákchiwakaaulak bilaxpáake disítchilaassaa xuh dilúpialak kala kalaaxtakuúh. Koótdulak báakukkoole Dáksaau kúh ammaa ala kxawíiannialuuash dílüh dii kalaaxtalákuohmaachik.” <sup>26</sup> Baaleettaa dákhalaxtalakussuulak báakukkoole Dáksaau Akbaatatdíá dílüh baa ala kxawíiannialuuua kalaaxtalákussaohmaachik.

### Akbaatatdíá Jesus an baaxpéesh kuúk.

<sup>27</sup> Heelak duúla awaasúualahoosh Jerusalem kala chii diíolak Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon hawass díilaahaatdak akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baleilfiaakaxpissee ak éhcchekaasheesh dak baaisáate dak duúla diiáhak <sup>28</sup> kuss hilíashiiook. “Hileen baa díalee díilaa díalaa xuh sapéen an baaxpée ii dii díahche?” huum <sup>29</sup> kuss hilásheek. “Biichihkáa baa hawátkaaateem dii baawáxxuulak bakálaa díaluulak hilaa sapéen bii hilíachehchelak dii baachiweéwiiluk. <sup>30</sup> Bii chiwáalah. John an baa bilihpíhcheesh Akbaatatdíá kon díahche? Ta xuh bilaxpáake kon díahkuu?” <sup>31</sup> Heelak íin bach kusséesh bach aashtátak áaahkuuan hilíashiiook. “Sáakbaawiawuu? “Akbaatatdíá kon John an baa hiléesh díahchek.” buulak hilásheeihmaachik. “Kootdák sáapii John an dii chiwaáush dákhalatchessuu?”” <sup>32</sup> “Heeht. Bilaxpáake John baa an díá kon díahkuuk.” buulak koók. John Akbaatatdíá akiláakuua ko hawéesh kalátchekaasuum hinna bilaxpáakahkaasheesh baa iháateem díoom hilíatak chiláauk. <sup>33</sup> Heem haáksee hilíashiiook. “Bakálaa díawaawiawuum ammúuleetak. Sapéen díahchelak balee alaaxták.” huum. “Kootdák sapéen hileén ii bii díahche bakdák bíh dii baachiweéssuuk.”

**alatshíiash dak ammaa hawasséehcheesh dak**

**12** Kalakoon Jesus hileen bilaxpáake kala chii kusseé baleiichiwaáum ii baa xíassaahchek. “Bacheelák is awé baáchuukaate ko apáalim áaxxee binnaxchilíak awé chikaák ii baáchuuwilaxxee an díoo kootdíak alahawassíkuulak chínnek. Deéla bilaxpáakuulak is datshíiash hawasséehkaak ik iiaxúa awé iháass dáak koon dahkúk. <sup>2</sup> Heelak deéla baáchuukaate kal óosak ala kuluttúua kal

íkuxxee hiilák ishkawáashe hawátdak déehkaak hileen baaapáaliiosh an baaláhke kulutchíhchek. <sup>3</sup>Heelak hileen is datshíia ak hawasséesh hinna baa ishkawáasheesh dúttak dappeetáahilak baa kuleéleettaa chisshíihkuuk. <sup>4</sup>Heelak kala chii ishkawáashe iháalak kuss déehchelelak aashúua dattaták baannuushíttuuk. <sup>5</sup>Heelak it kootáa ishkawáashe kala chii iháalak kuss déehchelelak dappiíok. Píishchiisaa ahkaáhdak déehchelelak hám dappeetáahilak hám dappiíok. <sup>6</sup>Aaleéla kala hawátkaat axpilák dáakbachee íchisshikaasheesh déehkaak. “Balaakbacheé kuk chikitchéeo.” hek. <sup>7</sup>Heelak hileen is datshíia ak hawasséesh bat shéess iláak hilíashiok. “Hinné dáakbachee koóm hinna awé ak eé koóihmaachim baappiíolak ammaa baaláhke xaxúa kan bílun beéwohmaachik.” haak <sup>8</sup>kalakoon hinna dáakeesh kukaaaaxpák dúttak dappiáhak hinna alatshíiash koon awéelass shítuuk.” <sup>9</sup>Kalakoon Jesus kuss hilíasheek. “Hinna alatshíiash ak éesh shóocheeihm diliatuu? Huuák hileen ak hawasséesh dappiáhak hinna is datshíiash baa ihéem ko hawasséehcheihmaachik.” hek. <sup>10</sup>Kalakoon Jesus hilíasheek.

“Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan daámnuuash  
dáhkalaaxtuu?

Ak awaasúulioom baáhpam ii díawiassuuash Akbaatatdía  
kuk kootáa hinna baáhpe ii baa hilikaáshim ak  
baa díuxaasheesh koók.

<sup>11</sup> Hinné Akbaatatdía kon díash baa baatcháache baa  
iíschiisaaleetam awákuuk.”

<sup>12</sup>Hinna íwahkoosheesh hileen bacheeítchishiishiahe  
hinna baleiichiwiéesh iikukkák ala kootúa ko ii iichiweém  
éhkaak dúttak daxchiwíoohtaa bilaxpáake al ahóosh chilaák  
ko ii dússhihchissaa daáuk.

### bálee al ii kakiwaaíiwishdioo

<sup>13</sup>Kalakoon Jesus hileen ak iitchíuleesh bat diíak Pharisees kooté ham áappaa Herod is dáalaacheesh kúh hám Jesus kuss déehkaak baa chiwáxxak ala chíuass aaliíwioolak <sup>14</sup>duúla chikitcheelítdeelaak kuss hilíashiok. “Jesus dii bilaxpáaktaahilim éwahkaak baa ala koottáahileesh Akbaatatdía al ilíia kuhtáakaattaa ii baánnilaalakuum kúh éwahkuuk. Dii áaxxee bilaxpáake ala kootúa ii

díhchi baailíshelaassaa  
 kootáa baa baánnilaak  
 dáakahkuik. “Heem balee  
 baánnilaawilikkuuh. Kootdák  
 dik dalásshoota? Romans is  
 bacheeítchiwaakkussahkuuash  
 Jews biiluk bas báalaau  
 kakiiwaaíiwishdiawuua  
 annawík.” diliachi? Kootáa  
 baa kaláttchessaak Jew kootássaak.” haak 15 “Iiwishdiawuu  
 xuh baaleeta?” huuk. Hileen bacheéesh isakkupéeak Jesus  
 kúawialom ehkaáhak kuss hilásheek. “Sáapii bii ala chúuass  
 aalaliíwialuu? Bálauuwateem aaluúak bii íkaahkuuh.”  
 hem 16 Bálauuwateem aaluúom hilásheek. “Hinné sapée  
 axuawaalaátak sapée dáashi?” hem. “Caesar koók.” huum.  
 17 “Kootdák Caesar baa an baaláhke kukák Akbaatatdía kúh  
 baa an baaláhke kukáalah.” hem chilásuuk.



*Mark 12:15*

**Bilaxpáake súut píishchiisaa Akbaatatdía kaka chiléhchei?**

18 Sadducees kootéesh ammaa kaláttuua hawátam  
 bilaxpáake súut píishchiisaa Akbaatatdía kaka  
 chiléhcheleetam kan baa hámneetuuk huuk. Heem hawátuum  
 duúla Jesus diíak chilasshihchiwíak baa báxxak hilíashiiook.  
 19 “Jesus hinné balee chiweeítchiawilikkuuh. Moses koóm  
 baalaátbilikkuuak hilásheek. “Bachéem akúpe uáwishim  
 dáakuuleettaa sheelák hinna bacheéesh úakkuleelak  
 dáakuuwishdak akúpam shéesh hileen baakáateesh ko  
 iiwishfiaakuuk.” 20 Bacheé ak bach akúpe iisáhpuoolak héele  
 baa isée uáwisak kalakoon dáakuuleettaa shéek huuk.  
 21 Heelelak ala kooté akúpeesh ii piishiléesh úakkuleelem  
 kúh dáakuuleettaa shíassaa sheelák ihkukoóliia ak bach  
 akúpe ii dáawiiash kúh kala koottáahinnak 22 hileen ak  
 bach akúpe iisáhpuoosh haáksee iixaxuatáahile hinna  
 bíash hawátattachiia áxpuum dáakuuleettaa xaxúa súuk  
 huuk. Háaksee hinna bíash kúh shéek huuk.” 23 Kalakoon  
 hileen Sadducees Jesus baa báxxak. “Kootdák ak shée  
 kaka bilaxpáakuulak shóokee ko áxpak he? hinna bíash.  
 Chichéhkaah ak bach akúpe iisáhpuakaasuum hinna bíash  
 hawátattachiia áxpuuash.”

**24** Kalakoon Jesus kuss hilásheek. “Eek baa sheeltíua iháatduuk. Ii kootéesh baa baalaáchim baaxpéesh awuuá an baalaácheesh annámnaalaaxtuuk. Haak kúh Akbaatatdía an baatcháachkaashe dáalaaxtuuk. **25** Koottannák bilaxpáake ak shéesh kaka chilúulak bilaxpáakiaxpwishe ko kala kootíohmaachik. Baaiiwaakoochihtéesh kuhtée ak bach áxpaleetiihmaachik. **26** Haak bilaxpáake kaka chilúu xuh shóotdak dii baachiweeítchiwaawalakbiiluk. Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan balapáalikuluum al aláxaalaatak haawísseesh al iichiwéesh Akbaatatdía ala chiwéesh it dáamnuuleetax sáapa? Hilásheek. “Abraham is Akbaatatdía dak Isaac is Akbaatatdía dak Jacob is Akbaatatdía dak it bíik.” **27** Ak bilaxpáake kuttách ko is Akbaatatdíoom éwahkuuk. Heem bilaxpáake súuhtaa iixaxúa an bilaxpáakuua ii baa koochihtúum is Akbaatatdíoo it koók. Akbaatatdía al íkeen iixaxúa bilaxpáakuuk. Heem éek iháattaahinnuuk.” hek Jesus.

### bale baa íkuchke kala héele baa iíschiisaaleeteesh

**28** Baleilíiaakaxpissee ak éhcchekaasheesh hawátam húula hileen Sadducees kootéesh dak Jesus dak bat baa aashtátuum iikukkák heelem Jesus ammaa ala shéesh an bakánnia xaxúa ítchikaasshek. Heem déela Jesus hiiák báxxak. “Akbaatatdía ammaa íkuchkuum díawilikkuash kala héele baa iíschiisaaleete shóokee koó?” hem **29**kuss hilásheek. Baa iíschiisaaleetak. Iháassee baa hámneetak.

“Hinné díikukkaalah Israel bilaxpáake ilusseen.

Bas Akbaatatdíoo kal Akbaatatdía kuttáchkaate koók.

**30** Dís Akbaatatdía kusseé daláse dak an dii

bilaxpáakeesh dak al ii baa dáasshihcheesh dak  
an dítchiash dak xaxúa ii aláchishhilak kala koók.”  
huuash koók.

**31** Piishilée kúh kala koottáahilik.

“An díhch aláchissheesh kúh aláxpiilaasshiia kootáakuuh.”  
huuash koók.

Hileen bale baa íkuchkeesh díupta kala héele baa iíschiisaaleete koóuk.”

**32** Hinna bachéesh hilásheek. “Koottáahilik eek baa sheelée. Akbaatatdía kan baa kuttáchkaate koók. Iháassee baa hámneetak. **33** Haak daláse dak al ii baa dáasshihche dak an

dítchia dak xaxuatáahilia ii Akbaatatdía aláchissak kootáa kúh an díhch aláchissheesh aláxpilaasshiia al aláchishhilak ko baatchaatáak baaaxuawishé ahkaásheem aláxiilaak Akbaatatdía dákbialeesh kuk doosaléek.” <sup>34</sup>Heem Jesus hinna bachéesh ammaa bakálee díash ítchikaasshem iikukkák kuss hilásheek. “An dáhkalatcheesh áxpilahkaak koómnaassaalak shíassaa Akbaatatdía dís bacheeítchikaasheesh koólahkaak is bilaxpáake dii hawíihmaachik.” hek. Ko baapé koon akússeesh bilaxpáake Jesus alaxaxxák kan báxxuwiassuuk.

### **Akhuuwíash Awóonmakaauh David ichíssaaannee ko hawá?**

<sup>35</sup>Hawáttaa hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtee Jesus baa baachimmíhkaak hilásheek. “Hinné chilasshihtáalah. Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh sáapii hilásheeili? “Akhuuwíash Awóonmakaauh Bacheeítchikaashe David is filannee ko hawíihmaachik.” huuk. <sup>36-37</sup>Heehtaa David ichíssaaannee ko hawáhtaa Axxiilaaché kúh koók. Ii éwahkuuash hinna David koóhtaa dáasaashit “Baxxiilaaché” heik. Ii éwahkuuash David iiaxúa Baleiláaxbaaxpee ii iláak éek dáasaasak “Baxxiilaaché” hek. Hilásheek.

“Akbaatatdía koóm Baxxiilaachéesh kuss hilásheek.  
“Húuh. Al ámmaache balapáko dii dii awáatbahchewiawaak.

Dís koochíia xaxúa dítbuua biaxséen bulusáawalakdak koon ihch aliilúuleetak kaáohmaachik.””

Jesus bilaxpáakahkaashim ak iikukkóosh al iikukkúuash isítchikaassuuk.

### **Díhch íassiialah. Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dii iháass aaliíoh.**

<sup>38</sup>Hinna baa baachimmíhcheesh héelapko Jesus hilásheek. “Díhch íassiialah. Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dii iháass aaliíoh. Bilaxpaakkuluuáhit iíttaashteeo shíichiak ihkulutchikaásak ihch asíitchewioot anmaaíaschiluua koon ihch iiláxiiluk. Bilaxpáake chikittaák kuss hiláshiiok. “Shóotaachi?” huut kan baa isítchiio koók. <sup>39</sup>Bilaxpaakkuluuáhi xuh alachiwakáauasheet biléeluu xuh

baa baa duushítcheehkuut balealawáache ii chikittúash koon awáachihkuulak hiliachiiluk. <sup>40</sup> Haak kúh akbíasshe kuss batshúak kúak ko ii baa aáu dútchiiluk. Haak kalakoon chiwakáaut ihch iiláxiak shíakaasshelitdelelaak bilaxpaakikaáhuut ko ii koochéeiluk. Baapéem baa bakálaa diíolak al ihch iáxxohkuua baatcháachkaashe akúkussahke diíohmaachik.”

### **akbíasshim ammaa kée**

<sup>41</sup> Alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelako bálee an díusaau áakkaako Jesus koon awáatak bilaxpáake bálee awuússiiot ko íassialaachik. Baa dahíssee iiahúum kuk bálee ahkaáshawuusseeiluk. <sup>42</sup> Heehtaa akbíasshim dahím húula hiiák bálaahisshikaate íiwisaatduuleetam eé díupkaatam awuússeek. <sup>43</sup> Jesus akáxphawassdaaweesh iláak hilásheek. “Baa ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna akbíasshim dahéesh kuk ammaa kée ko hammishkaasáak hileen hawéeseesh kuk kootássuu. <sup>44</sup> Hileen ak baa kúuwisseesh kuk ammaa al akúkaum ko awuússiiok. Hinna akbíassheesh kuk kan baa eé kuttáchim xaxúa awuússeek. Kan baa al akúkaaleetaht kuk xaxúa déehchek.”

**Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh  
kan baa haammía ii iichiweék.**

**13** Jesus dak áxpeesh dak alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon asaanmíak daáwuulak akáxphawassdaaweesh hawátam ak baachimmíhcheesh kuss hilásheek. “Jesus íkaah. Awaasúuahaache balee áaxxee dak hileen baáhpe shíishiaahé ii díooth dak ítchikissak baatcháachik.” hem <sup>2</sup>kuss hilásheek. “Kooták. Hileen awaasúuwaatchaache alákaak dakaáu baapéem hileen baáhpe an bach áatcheesh hawátkaatdahtaa ala koolé koon daátdeetihmaachik. Xaxúa éetsaak baachíihmaachik.”

**An baa chúuss déekaashe dak an  
díakxawiiawioo dak kootíohmaachik**

<sup>3</sup>Deéla Jesus awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huuash héelahkeen awáatak alachiwakáauashbaakkussahkeesh

áakkaakoolak Peter dak James dak John dak Andrew íiluttach duúla diíak baa báxxak hilíashiiok. <sup>4</sup>“Hileen baa ala kootbía shóohtannak kootbíalak balee chiwaawilikkuúh. Kan baa koosáhtalak ii baa xíassee sáapak he?” huum <sup>5</sup>kuss hilásheek. “Díhch íassiaalah. Aaláa bilaxpáakeem baa iháateem dii chiwaáulak dáhkatalatchelolak ii dii kúaoh. <sup>6</sup>Bilaxpáake ahóom ak bíileetdeletaak dii diíak hilásheeohmaachik. “Akhuuwíash Alóonnakaush bík.” haak iháass aaleéohmaachik. <sup>7</sup>Haak kúh bat bachíookoolak kootáa. “Bat bachíawiook.” huulak díikukkuulak díhkalaaxtassaalah. Hileén kuk kala shóotdahtaa kootíohmaachik. Heeht baapiiháaake it hiisséek. <sup>8</sup>Bilaxpáakshiishiahe bach iitchúulaak hinna awé áakeen bacheeíttaaheesh kúh bat bachíaoohmaachik. Shóohcheleeht baatát baalúuak awé xatáak bilaxpáake ahkaásheem ammaa duusúuleetak alíisuua sáahiohmaachik. Koottannák bilaxpáake an bale baailísheesh bíam eénneelak an baailíshewasseesh ko kala kootíhmaachik. Heehtaa shóon hileén kootúulak an bahchisshíash áhtakaate kal élahchelohmaachik.”

**An baa chúuss déekaashe dak an  
díakxawiiawioo dak kootíohmaachik.**

<sup>9</sup>Diiluk díhch íassiaalah. Baa biipé bíim ko ii bilaxpáake hawa anmaailáau dii ishóochiss aaláak alachiwakáauashe ishkawúuan dii awáss chiliták bacheeítchi dak bacheeítchikaashi dak ishóotuuan dii ilúúhcheohmaachik. Koottannák baleiichiweeítcheesh dak bii ala kootéesh dak dachíwaalakuulak koóihmaachik. <sup>10-11</sup>Heem shóon dii dúttak díiluss baa iláaulak sáakdaaliilush daatdak ii díhchi baailíshessaalah. Hilíatko Baleiláaxbaaxpee kon an dii baa sheéhchewoo dalásawuusseeohmaachik. Koottannák an dilíiwialuuá déelahkuulak kón ilíihmaachik. Baleiichiweeítcheesh awé kootáa kuluchísak bilaxpáakkootaa iikukkúulak hilaa kan baapiiháake húuihmaachik. <sup>12</sup>Ak bach akúpe bach kaák kalako ii dappeéhcheohmaachik. Bacheéom dáake kúh kaák chiikuss dáakuua kúh aksáau iitchíulaak dappeéhcheohmaachik. <sup>13</sup>Baa biipé baláshe dalásaaasuum ko ii bilaxpáake shóoleeh dii díupiaohmaachik. Heehtaa hawátuum dalásatchutdaak dakaáu aa uhpatahile aalaliíolak kuk Akbaatatdía dii kulustalákuohmaachik.”

**baa ashíchem kxawíim baa iíschiisaaleettaahileesh**

14 “(Hilaakée hinna ak dáawe hinné éhchekaasuulak itchiihmaachik.) Ak kxawíikaassheesh ak baa ashítcheesh bilaxpáakeem íkuulak kaláak kuss chisshíssaaohmaacheesh alákaalohmaachik. Hinna baam xawíash alachiwakáauashbaakussahkeesh ala koolássaahilak ishkawúuan iluúm koon daachík. Heelak awé Judea ak koon bilaxpáakeesh shichanmishé kuss kalúulak koók. 15 Ko baapé huulák dásuuua áakeen dáalitdak dásuuua biléelak baa deé kulutchiwíassaah. Kootáa dáah. 16 Haak hawá it alatshíia dii koolúulak dásuuua kuss chissáak diíttaashteeakaako kulutchiwíassaah. Díhkammissaak kaláah. 17 Ko baapéesh bía ak éeliseesh dak dáakuua it ak áatchiihcheesh dak tak baa baatcheeshdíailuwík. 18 Akbaatatdía kuss chiwakíikaasak hileen baapúum xawíikaasheesh báalee koon kootássaih. 19 Ko baapéesh bilaxpáake an baailísuua baa iíschiisaaleettaahiliihmaachik. Akbaatatdía awé díash kalakoon aa hilaakée kusseé kal iilúupe bilaxpáake hinna awé áakeeluua an baailísuua hilátdeetiihmaachik. 20 Heem hileen baapúum xawíikaashbioosh Akbaatatdía xekaattáahik. Koochéessaalak bilaxpáakkootaa ak ínneettaahiliihmaachik. Bilaxpáakuum ala chilakappéesh it hawá baa héeleeliohmaachik. 21 Koottannák bilaxpáaksapeelahtaa dii chiwaák. “Ikaalah. Eek Akhuuwíash Awóonmakaauush hinnéek.” he xuh. “Ikaalah. Ii íílakaak.” helak kaláttchessaalah. 22 Bacheé shíishiahe shóoleeh iikusták ak baa iléesh ak koóleetdelelohmaachik. Hawá. “Akhuuwíash Alóonnakaauush bíik.” huu xuh “Akbaatatdía akiláakuua bíik.” haak ii baa xíassee dak baa baatcháache ahníak baa kummíilohmaachik. II kootúuash Akbaatatdía bilaxpáakuum ala chilakappéesh koóuhtaa kúawiak iháass aaléewiaohmaachik. 23 Díhch íassiaalah. Kan baa iíschiisaa baatách xaxúa dii baachiwaáuk.”

**Bilaxpáakdaakbacheesh kala chii huuwíak.**

24 “Aaleéla koottannák baa baalúukaashbiash koomnák kalakoon áxxashe chihpashíihmaatak bilítaachiiia kúh kala sáashiissaaihmaachik. 25 Ihké kúh awáxe koon

xapáhiohmaachik. Báakukko baa ala kooléesh ala xatáau iháatiohmaachik. <sup>26</sup>Koottannák Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko ahpaaxbaatcháache héeleen huulák an baaxpée dak ala sáashiiwaaxpeesh dak kal íkaaohmaachik. <sup>27</sup>Heelak bilaxpáakiaxpwisheesh báasak déehkaak awé áake kootáataahilia ala chilakappéesh xaxúa bach aahíhcheihmaachik.”

### **Jesus balapáale áape ii baa xíassaahchek.**

<sup>28</sup>Kalakoon Jesus hilásheek. “Balapáale al apáaluua ii baa xíassaahchek. Baláape kal asáak apáaluut bíawakshe kan biítaahiluum élahkuuk. <sup>29</sup>Kúh hileen baa ala kootbíash kootdáaliolak an boowiáwee kala hiitáahile ii élahchelohmaachik. <sup>30</sup>Hinné dii baachiweetáahinmiiluk. Ala koottáahile koók. Jews bilaxpáake ham it sheessáau hileen baa ala kootbíash ii biichiwiéesh xaxuatáahile kootíohmaachik. <sup>31</sup>Hinna awáxe dak hinna awé dak kuk ii baa koochihtássaaohmaachik. Heehtaa an balíia koottáahilak ii baa koochihtúum ala kulusshíleetak.

### **Bilaxpáakdaakbacheesh ala chisshíiwia ak éhcheleetak.**

<sup>32</sup>“Ko baapé dak baleannífile ala kootbía ak éhcheleetak. Bilaxpáakiaxpwishe dak Akbaatatdía dáakbacheesh koóuhtaa alaaxtúuk. Biilápxe ak éhche kuttáchik. <sup>33</sup>Díhch íassiaalah. Chiwakáak díhch áakdiialah. Akbaatatdía dáakbacheesh shía xuh sasdák al íkuxxee ala huuwía dáalaaxtataahilik. <sup>34</sup>Kúmmaam bacheelák awatéess déewialak ko kala kooták. Koochihk ishkawáasheesh aasúua hawasséehkaak ii íkuxxache an baa hilfhchewishik. Haak ak bilía íassee chiwaák. “Baa íasseeakaashih.” huuk. <sup>35</sup>Heem díiluh díhch áakhiik díhch íassiaalah. Ashé ak éesh ala chisshíiwia dáalaaxtuuk. Chihpasáá déelak koó xuh óotchia kuá híia koó xuh áashisee koó xuh chilaákkussaakaattaa koon chisshíiwialak dáalaaxtuuk. <sup>36</sup>Diháwuua héelapko hinna bachéesh dii áakasheehchessaalah. <sup>37</sup>Bilaxpáake bakákissia koowahchek hinna baa dii baachiwaáu. Díhch áakhiik díhch íassiaalah.”

**baa kulushpíak Jesus dappeewíoosh**

**14**

Baapanmaaáatchelee huum dak

Baapbaaxawuapáachuua huum dak baáhko duupéelak kala koóuk. Koottaléesh hileen akchiwakíiwachéeitchikaashe dak baleiliaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak koóum baa kulushpíak Jesus daxchíhkaak dappeéhchewiook. <sup>2</sup>“Hilihtée hileen bilaxpáake baaihkammáatuuk. Hilaakée Jesus bulutchiwiáwaawolak bilaxpáake daaskxawáak baa bach ílapeekaassheoh. Kuk díawaassaawook.” huuk.

**Bethany koon Jesus isshéeleen  
iiwaapáachisuua áapchiaxxuk.**

<sup>3</sup>Ashalakuluuá Bethany koon Simon ak Anneéwishe huua aasúua Jesus kuss híum koolák. (Hinna Simon iísko baapúaoochiasseesh kooták.) Heem baaiihulishoopéesh koon baa duíshdom kalakoon bíakalishtam biléelak baatdéaxam óoshitchikaatam awíuan iiwaapáachisuua íiwishahkaashim nard kooté ii díooth baa íishiileettaahileesh kootám baatám kuleék. Hinna kuléesh óola Jesus hiiák áapaache kuhtaa dassheeták isshéeleen áapchiaxxuk. <sup>4</sup>Hileen ak kooléesh baa hilíkalatchessaak íin bach kuss hilíashiiok. “Bale alataawaachíssaak eek iiwaapáachisuua hawáxxialak ko kala kooták. <sup>5</sup>Baaleetdak eek íewishe báalaahawate an bálaalioo iischiséehmaachim iiwaááschiluulak bálee díttag baa baatcheeshkáate ko kuúolak ko ittéehmaachihilak.” haak hinna bíakalishte kalakoon éetko inníikxawiikaassuuuk. <sup>6</sup>Jesus hilíasheek. “Hinna bíakalishteeh ditcheeshéessaalah. Dússhihchissaalah. Baa ítchikaashim díawakkaatcheck. <sup>7</sup>Baa baatcheeshkáate kuk hámmishdaachiihmaachik. Shóottaleehtaa dáhkuxshiwialuulak kootíihmaachik. Heehtaa bik dii bii héeleeluua shíassaataahiliihmaachik. <sup>8</sup>Hinna bíakalishte baa hilé al ítchihche díawakuk. Iiwaapáachisuum bii áapchiaxxoosh ii koochée shóon baashdák bii díusaaulak kusséesh ko ii baxúa ákkuuwiawakuk. <sup>9</sup>Ala koottáahile dii baachiweéwiluk. Baleiichiweéítcheesh awé shóonnahtaa ii iichiwaáulak hinna bíakalishteeh hinna ammaa díawakoosh kúh chichéhcheohmaachik.”

**Judas baa kulushpíak Jesus iháass keewíak.**

**10** Hinna íwahkooteesh bacheé iiapxíluupeesh hawátam Judas Iscariot koóm déela akchiwakíiwachheeitchikaasheesh hiiák Jesus keewíak. **11** Iikukkák isítchiiok. Heem bálaa kuuwíoom kal ii ihchi baa ímmitiiook. Kalakoon Judas Jesus íassiiak shóotaak íluss keelák hiliachik.

**Jesus ammaa duushé ii háakeesh duushík.**

**12** Hileen Baapbaaxawuapáachuua (Days of Unleavened Bread) baapbassáakaashe al íkuxxee koottalát iisaxpúatahchewishkalaakeet Akbaatatdía kuuíluk. Koottaléesh akáxphawassdaaweesh deéla Jesus diíak báxxuuk. “Shóoss balee déelahchewialaak koon Baapanmaaáatchelee baa buusák baawihkammáatbiawuuash balee baa ákkuuweelahchewialaa?” huum 13-16 kuss hilásheek. “Ashhéelass dáak dáaxxootuulak bacheém baatúukam óoshitcheesh ii íísaak kulaák dii diíohmaachik. Heelak píisshe dáalah. Hinna awaasúuash biléennak ak eé kuss hiláshiialah. “Ak balee baachimmíhcheesh dii balee baa báxxuhchhek. Dáasuushkawuua hawáteem koon akbiiáxphawassdaaweesh Baapanmaaáatchelee awáxpak baawihkammáatbiaweeesh shóo?” haalah. Hinna ak éesh dii aawiléelak ashbáakko dii aahiiák aasúuishkawuua isáak baa ákkuuwitaahilim dii íkaahcheohmaachik. Heelak koon bale ammaa duushé baa ákkuuwiawilikkuualah.” hek Jesus. Kalakoon hileen akáxphawassdaawe iilápuum iisalakusáa déehchem deéla awaasúualahoosh daxxoótdom hinna Jesus ammaa ala chiwéesh kuhtáakaattaa kootúuk. Heem hinna bale ammaa duushé dak kan baatách ákkuuwiiook.

**17** Ko áhpaasee kootáa Jesus bacheé iiapxíluupeesh áxpak híik **18** Hinna baaiihulishoopéesh koon pátcilaa xapák baa duusúuash héelapko Jesus hilásheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hileen ak bii áxp baa duushéesh dii héeluuan hawátam bii iháass kéehmaachik.” hek. **19** Heem kalakoon daásxawiihkuuk. Hawátattachiia kuss hiláshiiok. “Biíssaaíhmaachik. Ta xuh bíi? Jesus.” haak baa ala koótalaaxtuum **20** hilásheek. “Bacheé iiapxíluupuuash dii héeluuan hawátam koók. Hinna

baatóhkape ammaa awúuale is baaxawuá ak bii áxpak datchíishe koók. <sup>21</sup> Bilaxpáakdaakbacheesh koóm baa chúuss déekaashihmaache al ii baalaátuuash kuhtaa kootíihmaachik. Heehtaa eek bacheém ak iháass keewíash tak baa baatcheeshdíaiwík. Baaleetdak bishíssaalak ko heetashtéehmaachik.”

**Baaxawuá dak baáchuuwilaxxee dak Jesus  
bacheeiiaxpíluupeesh dúmmachik.**

22 Hinna baa duusúuash héelapko Jesus koóm baaxawuám dúttak aák chiwakáak koowíiak dúsheetak akáxphawassdaaweesh dúmmatak kalakoon kuss hilásheek. “Hinné dúttalah. Hinné baxúa koók.” 23 Haak Jesus baatiwilishhíosh dúttak aák chiwakáak koowíiak hileen áxpeesh kuúm iixaxúa hawá isshfiok. 24 “Akbaatatdía iísko ammaa íkuchkitcheesh annaachíssache bas ííle ii baa xíassaawahcheesh koók. Kúh bilaxpáake ahóom ko ii xéwahkaawakbihmaachik.” haak kuss íwahkoosheek. 25 “Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna baáchuuwilaxxee kal ishbiíssee aa Akbaatatdía baapéem an bacheeítchikaasheesh kuhtée baalák koottannák hilaa ishbiíwihmaachik.” hek Jesus. 26 Hileen hiláteesh iichiwakáauwuum dáawiiak koowiak asaalák awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huuash kuss daáuk.

**Hinna óotchia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.**

27 Jesus kuss hilásheek. “Díixaxua bii alíhchish dakálalohmaachik. Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan baalaátak hiláshiiok.

“Akúuxchilicheesh baappeéwihmaachim  
iisaxpúatahchewishkeesh dappachía  
kaláaohmaachik.”

28 Shóon baasák kaka baachilelák dii iisalakusáau awám Galilee huuash kuss baaléewihmaachik. Koon bii diíalah.” hek Jesus. 29 Petersh óolaachissaa hilásheek. “Eek iixaxúa dii íhchish kalúulahtaa bik koótbaassaawihmaachik.” hem <sup>30</sup> kuss hilásheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiik. Hilaakée daláse kooták. Heehtaa hinna óotchia baashchílisdakaakbule it dúuhpaa dichíssaa dáahmíiaataahilia bii

dáalaaxtataahinnelihmaachik.” hem 31 iláak hilásheek.  
“Baaleetak éehkootassaaihmaachik. Dii awáxpak  
baáshbihmaatdahtaa bii awílhchish baakaláaleetiihmaachik.”  
hem hileen bacheé hawéeseesh kúh íwahkooshiiok.

### **Alatshíim Gethsemane huuash Jesus koon chiwakíik.**

32 Alatshíim Gethsemane huuash kuss daáuk. Kalakoon Jesus koóm akáxphawassdaaweesh kuss hilásheek. “Hileén awáatak bii oolaáhaalah. Bahchiwakaáhmiik.” haak  
33 kalakoon Petersh dak James dak John dak áxpak déesh héelapko Jesus al ítche daatdeetak páxpikaashik. 34 Jesus kuss hilásheek. “Bale daásxawiia aalasshipím bii íaxuak baa iíschiiisaaleetak. Hileén kaák baa íassiialah.” 35-36 Jesus kooxaáhak déela kalakoon iisawúualaak chiwakáak hilásheek. “Abba Axéekaat hinna baa bashóocheeleesh bii ímmilihkaawakuh. Dik baa ala koótdahchewialee kooták. Hinna baatiwilisshíom awúuan baam ishíakaashdak ishbiilák ko kala kooták. Heehtaa dalásalakooteesh ko bassáak. Bik baaleetak.” 37 Kalakoon Jesus akáxphawassdaawe iiláwiiosh kuss chisshíilem iháwak kaáuk. Petersh kuss hilásheek.  
“Diháwak dáawachi? Simon. Baleanníilawatkaateehtaa baa íassaalaawialaalaak anneéleeta? 38 Baa íassiiak chiwakáalah. Koótduulak ii díhchi daásbaahaamnaak baa al iháatdialaassaloh. Baa ala koótdialaawialuuhtaa daachéetaa annuuleetéek.” 39 Jesus déela ala chiwakíiash kala chii koochéek. 40 Kalakoon chissáak húulem áxpeesh iháwaahak kaáum ishtáewishbiaichkaatchelohtaa aliilúleetak. Kuss saakéewialolak alaaxtúuk. 41 Jesus kal ii dáahmíiaa chisshíik. Axpeesh kuss hilásheek. “Diháwak díhchissak dakáau? Kala chiláalah. Eek íkaalah. Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakbatshuoom kuss iiwaaíaschileesh an dútchiwioo kal íkuxxee híik. 42 Chiláalah. Kan beéwook. Ak bii iiwaaíaschileesh kala húuk.”

### **Jesus dúttak daxtúuk.**

43 Jesus it iláalatchilem héelapko bacheé iiaxpíluupeesh hawátam Judas huuash koóm bilaxpáakkaashim bilisheechúttachi dak balapalúppée dak kulaák áxpak duúok. Akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpissee ak

éhchekaasheesh dak baaisáate dak kon baa íkuchkak déehkuuk.  
 44 Hinna ak iháass keewíash Judas iíschiisaa áxpeesh kuss hilíasheek. “Eek bachéesh ii élahkuua awóhchikaapak iisalaxéen biispahtéewiik. Heelak dúttak íassiiak aaláalah.” hek. 45 Heem hinna Judas óolaachissaa déela Jesus hiiák kuss hilásheek. “Rabbi.” haak iispáhchik. 46 Kalakoon Judas áxpeesh Jesus dúttak daxtúuk. 47 Heelak hawátam bakúteen iluúm is bilissheechúttache dústak binnashíak akchiwakíwaakkussahkeesh ishkawáashe ahpachúa pashkúak dúaleehchek. 48 Kalakoon Jesus ak éetkoohcheesh kuss hilásheek. “Kúmmaam bii ak baa is biláalahpatdak baa kxawíikaashbaawiawaalak bilissheechúttache dak balapalúppée dak dáhkulaak dalúula bii dáhkunnaa dalúuok. 49 Baaptatchée alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon bach awákaawahkuum ámmaatak baa baachimmíwahkaak baa baánmalihtaa bii dilútchissaak kootáa bii dáaxchissuuk boh. Heehtaa Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash kuhtaa kootíohmaachik.” hem 50 kalakoon áxpeesh iixaxúa íhchish éetshii kaláak daáuk.

51 Iisáakshim isaashé kuttát íak Jesus píisshe déek. Kalakoon dútchiwialom 52 hinna iisáaksheesh isaashé akúss shítak axúa íschileettaa kaláak déek.

### **Jesus anmaailáaush ishóocheess aalaáuk.**

53 Jesus dúttak akchiwakíwaakkussahkeesh Caiaphas huuash kuss aalaáum akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak baleilíaaakaxpissee ak éhchekaasheesh iixaxúa koon bat diíok. 54 Petersh koóm bitéetiiak Jesus píisshe déek. Hinna awaasúuash awéelako binnaxchíwishim biléelak ak baa íassee kuhtáaulak áxp awáatak an biláaaaptuua ii ihchi tawéeak. 55 Hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak anmaailáaush Sanhedrin huuash ak achéesh iixaxúa dak baa kulushpiák Jesus dappeéhchewioohntaa an baa aalióoleetak 56 kootáa bilaxpáake ahúm duúla Jesus baa baaleetshiíohntaa ammaa ala shiío xaxúa baaleettáahilak al iláau dúuppeetaahiluuk. 57 Heem bilaxpáakuum kúh iluuák al ilíwisak biíssuuk. 58 “Hilásheelem biikukkúuk. “Hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh bilaxpáake íilaa chínnuuash baa haammaáhmiik. Heelak baáhko

dáawiilak ihéem bahchínnewihmaachim bilaxpáake kon díassaaohmaachik.”” huuk. <sup>59</sup>Hileen ak al ilíiwisheesh koóuhtaa ammaa ala shiío kúh al iláau díuppeetaahiluu. <sup>60</sup>Akchiwakíwaakkussahkeesh baa ishóocheen iluuák Jesus baa báxxak. “Hileen bacheé baa dii aaliío bakálee díalaawialaa xuh shóota?” hek. <sup>61</sup>Heehtaa Jesus bakálee díassaak ilíileettaa daachík. Kala chii hinna akchiwakíwaakkussahkeesh Jesus baa báxxak. “Akhuuwíash Awóonmakaauh díi? Baawaaxpaakaásheesh dáakbachee díi?” hem. <sup>62</sup>“Kooták. Bíik. Bilaxpáakdaakbacheesh koóm Baawaatcháachkaasheesh ilapáko koon awáatdak kala shíassaa báakukkoko ahpaaxbaatcháache áakeen huulák alákaalohmaachik.” hek Jesus. <sup>63</sup>Kala kookaásheen hinna akchiwakíwaakkussahkeesh daaskawíikaashe ii iíftaashtee áapannee kuhtíiaak hiisáa awáss díuxeetak hilásheek. “Bíiluk kal ihée ammaa sheewúuleetak íwahkoosheelak. <sup>64</sup>Hinna bacheeichkáate baa baaxpaakaáshim sheék. Díixaxua al ilíia kan díikukkuuk. Dalásshootuu?” Ak kooléesh iixaxúa hilásheek. “Kal ii dappeéilush daachik.” huuk. <sup>65</sup>Bilaxpáakeesh koóm Jesus áasshuookoolak ishté íaxua díak éetko ischutdaxxaák ditúukoolak hilásheek. “Akbaatadía iláakuua diilák baa kootbía balee chiwaáh.” huuk. Kalakoon ak baa íasseesh díttak baatcheesshiok.

### Petersh baailísshe ii Jesus alaaxtaátdelek.

<sup>66</sup>Hinna íwahkooteesh héelapko Petersh kuk awaasúua ammuúko awéelako hinna akchiwakíwaakkussahke ishkawáashbiakalishtam húula bakúttaa dáak <sup>67</sup>Petersh ihchi tawéeam íkaak koosáhtiíak chilasshihták kalakoon kuss hilásheek. “Ak Nazareth kukaa húum Jesus huuash áxpeesh díh dii hawák.” hem <sup>68</sup>baa chiweewaxúak. “Sáapii dilílik baalaaxták. Sáapdahchelak baalaaxták.” haak asaahnéelem baashchíilisdakaakbuleesh dichík. <sup>69</sup>Bíakalishteech kala chii íkaak éetko ak koon ilúuash kuss hilásheek. “Hinna bacheeichkáate kúh píisshelawik.” hem <sup>70</sup>kala chii chiweewaxúak. Piishchiiséekaattaa hileen ak kooléesh kúh hawáashiok. “Koolíash Galilee kukaá dalóom akáxphawassdaawe ko dii hawám éwahchetaahiluu.” huum <sup>71</sup>hilásheek. “Eek bacheeichkáate ii diláau

sapéelahuulak baalaaxtatáahilik. Ala koottáahile ko sheewáassalak Akbaatadía kon bii iáxxohcheih.” hek.  
**72** Kala kookaásheen baashchíilisdakaakam dichéesh kan dúuhpaa kootéek. Kalakoon Jesus ammaa ala kuss shéesh Petersh chichéhkaak kala kookaásheen Petersh ilísaawaatchik. “Baashchíilisdakaakbule it dúuhpaa dichíssaa dáahmiiataahilia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.” heesh.

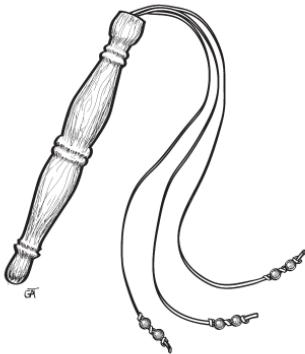
### **Jesus Pilate ishóocheen iluúk.**

**15** Chilaákkussaakaattaa akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak balelíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak anmaailáauush Sanhedrin huuash ak achéesh iixaxúa dak ammaa íkuchkuuash koowátiik koowíiak Jesus áale daxták akbaaxalússhihchem Pilate huuash ishóoche aaliíok. **2** Pilate báxxak. “Jews is bacheeítchikaasuua díi?” hem bakálee díak. “Díilaa sheeláak.” hek. **3** Hileen akchiwakíiwacheeitchikaashe kuk Jesus al ilíwiisak ammaa aaliío áxpihkaak ahkaássuuk. **4** Pilate ko ii Jesus kala chii báxxak. “Hileén an dii baa aaliío ahkaássuua bakálee díalaawialaa?” hek. **5** Heehtaa Jesus it ilíissaataahileesh ko ii Pilate chiláshkaashik.

### **Jesus kuss baa iláak dappeéhchewiak.**

**6** (Hinna baasaxphilúuash héelapko anmaalaxtúuashe ak ishkawúuialeesh hawáteet dússhipiiluk. Heem hileen bilaxpáakahkaasheesh kon sapée iikuschíhchewioot díakuuik. **7** Bacheém dáshe Barabbas huuash anmaalaxtúuashe ishkawúualak Romans ak bachíak baawishkaássheesh ak bilitchilappéesh héeleelak.) **8** Heem bilaxpáake iiahúum deéla Pilate diíak báxxak. “Ammaa daxtúua hawáteet déelahcheish kootáawilikkuuh.” huum **9-10** Pilate bilaxpáakkootaa Jesus isítchiiom hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh ii iáhaahak dúupioosh kalako ii ishóoche aaliíom éhchek. Heem Jesus dússhipak déehchewia bilaxpáakeesh chiwáxxak “Hinna Jews is bacheeítchikaasuua ko bulusshípbalakbiilu?” hek. **11** Heehtaa hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh bilaxpáake héeleetiiak itbuúko kalapiiák “Pilate kuss hilíashiialah. “Barabbas ko dússhipih.”” huum kootúuk. **12** Pilate chiwáxxak. “Koottáahile ko “Jews is

bacheeítchikaasuua” duuash kuk bii shóochelahchewialuu?” hek. 13 “Baawatbakáleem kusséehkaah.” haak ii saxpéettuuk. 14 Pilate kon chiwáxxak. “Sáapihaatdia?” helem bilaxpáake. “Baawatbakáleem kusséehkaah.” haak koon aa alásaleettuuk. 15 Pilate hileen bilaxpáakeesh daasalakootíua díakuuak Barabbas dússhipihkaak Jesus kuk datchúshe ii shéehilihkaak baatcheesshíak kalakoon baawatbakáleem kusséehchewiak.



*Mark 15:15*

### Akíssatdee Jesus ilikákkaahiluuk.

16 Hileen akíssatdeesh koóum Jesus dúttak aaleéla ashisáakaashim Praetorium huuash awéelako aaliíak kalakoon akíssatdee ak koolé xaxúa bach aaliíok. 17 Bale isaashím dakáakapkiss'hichicheem dúttak ko íahkaak baa apáalattache díuhmiilak chichiáxiak aashúua ássassak bac heeítchikaashihchelitdelelok. 18 Kalakoon hilíashiok. “Jews is bacheeítchikaasuua an dii bilaxpáake shíaih.” haak 19 kalakoon hileen akíssatdeesh ákahchiia Jesus aashúuan ditúukoolak áasshuookoolak kuss ishíushpattak axxiío awé aaliíak ii ilikkákkaahiluuk. 20 Jesus ilikkákkaahiluash koowíiak isaashé dakáakapkiss'hichicheesh íahkuuash kulutták baaaxtíassee kukák ii díahkaak baawatbakáleem ala kusséewioosh kuss aalaáuk.

### Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk.

21 Bacheém Simon huuash awaasúualahum Cyrene huuash ko kukaa húum Alexandersh dak Rufus dak iilápxuua kóosh húula ashhéelass daxxooták Jesus al aalaáush kuhtaa déelem dútchitaahilak baawatbakáleesh ko chiíhkuuk. 22 Heem Jesus aalaáush aaleéla Golgotha huua aaliíok. (Golgotha huua “Bilisseeashúum ala Koolé” ko kuhkuuk.) 23 Baáchuuwilaxxee ham ii baa kalaaxtiom ishíakaashim íishiiak Jesus isshíihchewialom díassaak.

<sup>24</sup>Hileen akíssatdeesh Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasák baaaxúassee ii bach áxpilak ihkummátuuuk.

<sup>25</sup>Chilaákshe héelapeen kalakoon Jesus baawatbakáleesh kuss dakkaasák <sup>26</sup>baawatbakálaam kussíiosh koon Jesus an baa aaliíosh baalaátak. “JEWS IS BACHEEÍTCHIKAASUUA” huuk. <sup>27</sup>Akbaaataalé iilápuum Jesus áttattaa kúh baawatbakálee kussíiom hawáte ilapáko koolák hawáte iláhchisko kúh koolák. <sup>28</sup>Iwak baa kootúa kalako ii Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash ko kuhtáakaattaa kooták hilíashiik. ““Bacheéom ak baa kxawíihileesh ko hawák.” huuk.” <sup>29</sup>Bilaxpáake ak bakúttaa dée kuss ilíihaattaak aashúuo dúuwaxee xachííak ilikkákkaahiluuk. “Aháh alachiwakáauashbaakkussahkeesh baa haámmaak baáhko dáawiia kaka bahchínnewihmaachik.” daak. <sup>30</sup>“Heelak baawatbakáleesh koon dííkuxpak díhkulustah.” <sup>31</sup>Akchiwakíiwacheetchikaashe dak baleilfíiaakaxpissee ak éhcinkaasheesh Jesus kúh ilikkákkaahilak íin bat shéess bach áxp iláak hilíashiiaattuuk. “Kootáa bilaxpáake kuk kulustakuuák hilaakée iiaxíash ihchi kulustakuuwíalem aliínneetak. <sup>32</sup>Hinna Akhuuwíash Awóonmakaauash koolák Akbaatatdía chilakappák balee héelass híuhchelelak Israel is bacheeítchikaasuua huuash kootdák baawatbakáleesh koon iikuxpilák awákuulak kala hilaa bahkalátchewohmaachik.” haak ii ilikkákkaahiluuk. Jesus áttattaa bacheéom baawatbakálee kussíiosh kúh daxxíixiahuuk.

### Ischawúuan Dakkaasúua ilíáhe haawík.

<sup>33</sup>Kuá kuhtaaliché kalakoon awé kootáa chihpashé baleanníile dáawiilichik. <sup>34</sup>Kuhtaaliché koon Jesus hiisáa iláak. “Eloi Eloi lama sabachthani.” hek. (Hinna bale ilíia. “Akbaatatdíakaataa sáapii bíss alákaassaa?” huuua ko kuhkuuk.) <sup>35</sup>Bilaxpáake ak koosáhta kooléesh baa dáasaashim iikukkák hilíashiik. “Dííkukkuu? Elijahsh ko dáasaasak bakíik.” huuk. <sup>36</sup>Heem bacheém xalússak déela baa daxsachím dúttak baáchuwilaxxee ishíam ápchisak balám uhpé kussííak Jesus íia ápassak hilíasheek. “Dússhíhchissaalah. Elijahsh huuák dúxpi xuh shóotdak awákaawook.” hek. <sup>37</sup>Heelak Jesus hiisáa

ilísaak ilíáhe haawaáhik. <sup>38</sup> Heelak awaasúualahoon alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan bikkaasapía satták isáakaashim íkootuuash báakukkoko ilúxeeche aa awáko hiiák díuppeelek. <sup>39</sup> Hinna akíssatdeewacheeitchim baa íassiiak kooléesh hinna baawatbakáleesh ishóocheen iluuák Jesus ilíshem iikukkák ala shée íkaak hilásheek. “Koolíiash hinna bacheé Akbaatatdía dáakbachée koók.” hek.

<sup>40-41</sup> Bía iiahúum Jerusalem áxpak kuss duúosh koóum akshiahtéelitta koolíiak baa íkuuk. Heem Mary huuash dak Salome huuash dak Mary Magdalene dak hileen bíash kúh héeleeluuk. Iwak Marysh James baa iáhe dak Joses dak isahkúua koók. Galilee koolíuash kukaa hileen bía iláwiikaasheesh Jesus áxpak hawass dáawak kuxsák íkaakuiluk.

### Ischawúuan Dakkaasúua díusaauk.

<sup>42</sup> Baapchikittúuash it hiissáa ko baapé Jews kooté baa ákkuuweeliuash koók Jesus an díusaau. Haak áhpaasee kalakoon <sup>43</sup> Joseph huum ashalakulúum Arimathea huuash kukaa húuash alaxaxxíssaa déela Pilate hiiák Jesus axúa kaalitaahiléek. Hinna Joseph bilaxpáakasiitak anmaailáaush ak achéesh hawák. Haak Akbaatatdía an baa hawasséewialak hinna awé áakeess huulák ak óoleesh ak bíakaasheesh ko hawák. <sup>44</sup> Pilate Jesus kala shée iikukkák kalátchessaak akíssatdeewacheeitcheesh iláak chiwáxxuk. “Jesus kala shée xuh shóotdak bii chiwaáh.” <sup>45</sup> Heem akíssatdeewacheeitcheesh húula Pilate áxp iichiweék. “Kooták.” hem axúa Joseph kulutchíhchek. <sup>46</sup> Joseph bikkaasapíchiakaatam íaschilak Jesus axúa díxpak ii ápaaliak. Aaléela baáhpe datchípák hupíiak anmaálíusaam díoosh Jesus axúa aawiléelak asaalák baáhpisaakaashim páttatchiahkaak hinna anmiléeluua íssachiiook. <sup>47</sup> Hinna íwahkooteesh Mary Magdalene dak Joses isahké Marysh dak an díusaau íkuuk.

### Ischawúuan Dakkaasúua kaka bilaxpáakak.

**16** Baapchikittúuash áxxaashe iiwaxpéelak Mary Magdalene huua dak Salome huua dak James isahké Mary huua dak koowáte deéla iiwaapáachisuua dak tasshikáate dak íaschilak kulaák Ischawúuan

Dakkaasúua axúa ápchishbiook. <sup>2</sup> Baapbaaaliinneeté chilaákkussaakaattaa áxxaashe asaáhnak kalakoon Ischawúuan Dakkaasúua annúusaau kuss daáuk. Hinna dáalaaliosh héelapko <sup>3-4</sup>baáhpam anmiléeluua íssachiiosh isáakaashtaahileesh bat báxxak “Sapéen eek baáhpam baa íssachiiosh bitáaxiiawilikkuuk he?” huuk. Daámna kala koosaa duúo sáhkaatchelolak hinna baáhppeesh páttatchiahkaak iháahteen díusaauk. <sup>5</sup>Kootáa duúla biléeluum ishkawuúko ilapáko iisáakshikaatam Ischawúuan Dakkaasúua annúusaau koon awáatak daachím baaaxúassee chíakaatam íkaak díhpuppeeok. <sup>6</sup>“Ammaa dachílaauleetak. Jesus Nazarene kooté ko hawéesh baawatbakálaam dakkaasúuash koóm dáhchichalakaa daluúok. Hileelássaak. Chilaák kaka bilaxpáakak déek. An díusaau hinnéem kan baa hámneetak. <sup>7</sup>Dáak akáxphawassdaaweesh chiwaák Petersh kuk kalaaxtássaa kúh chiwáalah. “Kan díisalakussaau awám Galilee huuash kuss dáalawim koon alákaalohmaachik. Kal an dii chiwaáush koók.”” <sup>8</sup>Heelak asaalák tannaák áaahkak baa ala koótalaaxtak xalússaahak kaláak díhpuppee ii baa chiwaáuleettaahilia daáuk.

**Ischawúuan Dakkaasúua koóm Mary Magdalene  
ishóocheen alakúkaa húuleettaa daachík.**

<sup>9</sup>Baapbaaaliinneeté chilaákkussaa Jesus chilelák kalakoon baa hiiwassée Mary Magdalene koók iíschiisaa baleiláaxxawiia axúa al awíuiale sáhpuakaashim Jesus isstíaleesh. <sup>10-11</sup>Jesus áxpanmisheesh daasúua xawáak it baattáak chíaxaaattuum kalakoon hinna bíash déela chiweewíak kuhtée híik. “Jesus awákaak.” helak kalátchewiassuuk.

**Ischawúuan Dakkaasúua koóm akpíisshelaweesh  
iilápuum ishóocheen alakúkaa húuleettaa daachík.**

<sup>12</sup>Piishchiisáa déela akáxphawassdaaweesh iilápuulak an baa chíhkass daáulak Jesus húula hiiáhik. Mary Magdalene hinna Jesus al íkeesh déela iilápuuash Jesus íkuuash kúh al íkuua iháatak <sup>13</sup>iiwaachíssaakaasak chissáak akáxphawassdaaweesh chiweélolak ak kalátcheleettaahilik.

**Ischawúuan Dakkaasúua koóm bacheé  
iiaxpáwateesh báashik.**

<sup>14</sup>Piishchiisáa bacheé iiaxpáwatuush baa duusúua héelapko Jesus ihkummíilak asíilem íkuuk. Baa kaláttchessaak shíishtak Jesus chiléesh ak íkuuash ala kaláttchessuash ii kuss báannaataak aliláshik. <sup>15</sup>Kuss hilfásheek. “Dáak baleiichiweeítcheesh awé kootáa chiwáalah. <sup>16</sup>Ak bii kalátttaak ak ihchi bilihpíhchehchelak Akbaatatdía iléehmaachik. Bilaxpáakeem bii kaláttchessaalak Akbaatatdía sheekaalfóhmaachik. <sup>17</sup>Ak bii kalátcheesh hileen ii baa xíassee díaoohmaachik. Baláshe dáasaasak baleiláaxxawiia isstíaleohmaachik. Baleiláaxbaaxpee ko ii ilfiohmaachik. <sup>18</sup>Iaxasseem dútchiohmaachik. Cheétiilushkua issšíiolahtaa alíatdeetiohmaachik. Haak baa baakuhpée dússhihtak chiwakáakuulak ishtatáachisshiohmaachik.”

**Ischawúuan Dakkaasúua báaxaalawe  
aa Akbaatatdía ala koolé aahíik.**

<sup>19</sup>Hinna Baxxiilaatúuash Ischawúuan Dakkaasúua ilíiash koowaáhe kootáa báaxaalawe aa Akbaatatdía ala koolé aahiiák koon ilapáko awáachihcheesh ala chikittaakúuash ko ii koochéek. <sup>20</sup>Kalakoon hileen akáxphawassdaaweeesh hawass daáwak baleiichiweeítcheesh bilaxpáakkootaa chiwaakuúolak Baxxiilaatúuash akáxphawassdaaweeesh chíuss baa hilák akáxphawassdaaweeesh ammaa ala shiío kootkaásheesh ii baa xíassaahkaak bilaxpáake kal ii kaláttuulak hiliachik.